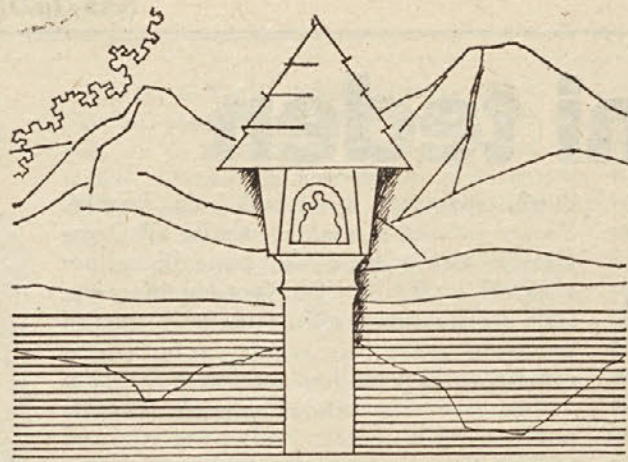

O glasbi pri bogoslužju

Docent dr. Marijan Smolik na Pastoralni konferenci v Celovcu, 26. novembra 1967.

„Pri svetih opravilih ni kaj bolj slovesnega in bolj vselega, kakor je zbrano občestvo, ki kot celota s petjem izraža svojo vero in pobožnost“. Te besede nam je letos spomladi napisalo vodstvo Cerkve v navodilu o glasbi pri svetem bogoslužju.

Petje spada k človekovi naravi — brez petja ne bi mogli živeti. Če nekateri ne znajo ali ne morejo ali ne upajo peti, pa petje in glasbo vsaj radi poslušajo. Zato je razumljivo, da ni bolj slovesnega in bolj vselega, kot je n. pr. polna cerkev, ki poje in posluša lepo petje. Tudi poslušanje namreč spada k pravi udeležbi pri maši in drugih liturgičnih opravilih, saj morajo biti vsi sveti obredi lepo urejeni, da vsak dela tisto, za kar je poklican, vse pa v lepem redu pod vodstvom duhovnika ali celo škofa. Ta namreč vodi bogoslužje vseh vernikov v Kristusovem imenu.

Kako nam je petje potrebno, bi začutili, če bi n. pr. o veliki noči samo prebrali pesem „Vstal je Kristus, aleluja“, ali „Zveličar naš je vstal iz groba“; če bi namesto zahvalne pesmi „Hvala večnemu Bogu“ samo prebrali „Tebe, Boga, hvalimo“. Pa kako bi mogli praznovati božične praznike v vsej resnici brez pesmi „Sveta noč“, ali „Glej, zvezdice božje“?

Zato razumemo, da Cerkve spodbuja vse svoje člane, naj poskrbijo, da bodo imeli sveta opravila, pri katerih bo tudi glasba in zlasti petje; da bodo naši cerkveni pevski zbori na vedno bolj popoln način sodelovali z mašnikom tudi pri peti maši in da bodo naši skladatelji poskrbeli za čim boljše pesmi in skladbe tudi za obnovljeno bogoslužje.

Navodilo o glasbi tudi pove, zakaj je liturgija s petjem boljša in odličnejša kot pa taka brez petja. Pravi, da tako postane „molitev prijetnejša“. Važno je tudi to, da s petjem veliko lažje dosežemo enotnost, ne le na zunaj, ampak tudi v svoji notranjosti, ko nas lepa skupna pesem prevzame in navduši. Tudi na to ne smemo pozabiti, da ljudje s petim bogoslužjem že zdaj na zemlji vnaprej okušamo tisto bogoslužje, za katerega smo v božjo čast in slavo poklicani po smrti v združenju z Bogom.

Koncil je čisto jasno povedal, da vsi verniki aktivno sodelujejo pri liturgiji, seveda na različne načine v skladu s svojimi zmognostmi, službo in potrebo. Člen 13 navodila o glasbi, ki ponavlja konstitucijo o liturgiji, pravi: „Bogoslužna opravila so sveti obredi Cerkve ali svetega ljudstva, ki je zbrano in urejeno okrog škofa ali duhovnika. Zaradi prejetega posvečenja imajo pri njih posebno mesto duhovnik in njegovi pomočniki, zaradi službe pa ministranti, lektorji, komentatorji in cerkveni pevci“. Zato, ker so krščeni, vsi verniki izvršujejo liturgično službo.

O cerkvenih pevcih in zborih pa navodilo pravi, da jih je zaradi njihove liturgične službe treba posebej omenjati; treba je zanje skrbeti in jih spodbujati, da bodo svoje delo vedno bolj vneto in vedno popolneje izvrševali.

Kolikor bolj bomo obnovili bogoslužje, zlasti najsvetejše opravilo sv. mašo, toliko bolj bomo potrebovali dobrih in vnetih zborov, ki se ne bodo ustrašili truda in napore za vaje. Novih pesmi se bo treba učiti. Tudi na nove, doslej pri nas neobičajne načine, bo treba peti. Ne bomo smeli pozabiti na tisto službo, ki jo Cerkve zlasti pričakuje od pevcev, da so ti namreč jedro vseh vernikov in da z njihovo pomočjo tudi petje vseh, ljudsko petje, postane lepo, plemenito, ubrano in primerno za obnovljeno bogoslužje. Voditelje zborov, duhovnike in organiste čaka odgovorna naloga, kako bi vse

Vrhunski sestanek ZDA in SZ 1968?

Domnevanja o novem dialogu Johnson-Kosigin — Kosiginovo pismo Johnsonu

Amerikanski poročevalski magazin „Newsweek“ je v svoji najnovejši izdaji pisal, da je predsednik Johnson pred kratkim prejel od sovjetskega ministrskega predsednika tajno, osebno sestavljeno pismo. To je dalo Johnsonu povod, da bi spomladi leta 1968 pripravil ameriško-sovjetski sestanek na vrhu.

V tem pismu sporoča Kosigin, da je vznemirjen, ker so se sovjetsko-ameriški odnosi v zadnjem času precej poslabšali. Nadalje je v pismu rečeno, da si sovjetski premier želi, naj bi se ti stiki ponovno izboljšali. „Newsweek“ meni, da bi se Johnson rad srečal z voditeljem komunistične partije Sovjetske zveze Leonidom Brežnjevom, ki velja sedaj kot „primus inter pares“ (prvi med enakimi) v sovjetski hierarhiji (službeni lestvici).

H krizi na Srednjem vzhodu je Kosigin baje podprl Johnsonov predlog, naj bi se velesile sporazumele, da bi omejile pošiljanje orožja svojim zaveznikom v tem delu sveta. Kosigin bi nadalje ne označeval več Izraela kot napadalca in tudi ne bi ponovil sovjetske zahteve, da morajo Izraelci plačati Arabcem reparacije (povračilo vojne škode).

Kaj pravi Gallupov inštitut?

Ameriško-sovjetski sestanek na vrhu bi po pisanju „Newsweeka“ gotovo dvignil popularnost predsednika Johnsona v volilnem letu 1968. Saj je po sestanku s Kosiginom letos poleti v Glassboru Johnsonov ugled močno narastel.

Najnovejše povpraševanje Gallupovega inštituta v Združenih državah Amerike je od sestanka v Glassboru prvokrat pokazalo večje simpatije ameriškega prebivalstva za Johnsona. Medtem ko je bilo v septembru in oktobru po Gallupovem poizvedovanju inštituta samo 38 odstotkov prebivalstva zadovoljno z uradovanjem Johnsona, se je v novembru izreklo zanj že 41 odstotkov vsega ameriškega ljudstva.

Moskva nezadovoljna z Arabci

„Pravda“ obsoja ekstremizem Arabcev — Z resolucijo OZN zadovoljni

Sovjetski partijski organ „Pravda“ je v svojem uvodniku v ponedeljek kritiziral radikalno in nespravljivo zadržanje „nekaterih arabskih dežel“. Članek, ki je v svetovni javnosti vzbudil veliko pozornost, je naslovljen proti ekstremnemu Nasserjevemu govoru v parlamentu v četrtek, 23. novembra.

Ta je v svojem govoru dejal, da bo Egipt upošteval resolucijo (sprejeta britanska resolucija — glej 2. stran našega lista), ki jo je odobril varnostni svet OZN, toda dodal je, da sta dve točki, o katerih Egipt ne misli diskutirati: umik izraelskih enot z vsega zasedenega ozemlja ter plovba izraelskih ladij po Sueškem prekopu in Akabskem zalivu.

Druga točka je povezana s palestinskim vprašanjem in ne z nedavno vojno. Izjavil je, da bi moral po njegovem mnenju znova sklicati konferenco na vrhu, da se posvetujejo o nadaljnjem razvoju in še zlasti o britanski resoluciji sprejeti v varnostnem svetu.

Nasser je poudaril, da velja zanj temeljno načelo, da „to, kar je bilo vzeto s silo, se bo lahko znova dobilo samo s silo“. Sila bi se lahko začela s politično akcijo in bi se končala z vojaško akcijo, če bi to bilo potrebno.

Iz tega vidimo, da se povračamo v čas, ko je Nasser pred vojno junija stalno pretil Izraelcem.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

priredi za uvod v proslavo 60-letnice ustanovitve Krščanske socialne zveze na praznik Brezmadežne, 8. decembra, ob pol treh popoldne,

v Mestnem gledališču v Celovcu

satirično komedijo v petih dejanjih (9 slikah)

MARTIN KRPAN

Po povesti Frana Levstika in ljudskem pripovedovanju priredil Joža Vombergar.

Krstna predstava na Koroškem!

Vstopnice dobite v predprodaji v pisarni Krščanske kulturne zveze, Celovec, Viktringer Ring 26, in v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.

svoje pevce prepričali, da je njihova služba zelo odgovorna in sveta.

Cerkveni predstojniki morajo „članom pevskega zbora razen glasbene vzgoje oskrbeti tudi primerno liturgično in duhovno vzgojo, da bodo tako s primernim izvrševanjem svoje liturgične službe ne le okrasili sveto opravilo ter dali najboljši zgled vernikom, ampak da bo tudi njim samim v duhovno korist“. Za to vzgojo vernikov, pevcev in organistov si marsikje že zelo prizadevajo.

„Pravda“ je napadala tudi zadržanje Sirije in Alžira

Dobesedno piše partijski organ: „Treba je ugotoviti, da je v nekaterih arabskih glavnih mestih še dovolj srboritežev in časopisov, ki s svojim dejanjem in nehanjem dosegajo prav nasprotno, s čimer delajo uslugo le Arabcem sovražno zahodno propagando in skrajnejšem v Tel Avivu.“

„Pravda“ tudi pozdravlja resolucijo, sprejeto v varnostnem svetu Organizacije združenih narodov o Srednjem vzhodu.

O B J A V A

Na Državni gimnaziji za Slovence zaključimo 1. tromesečje 9. decembra 1967 z razdelitvijo spričeval.

V soboto, 16. decembra 1967, je ob 10. uri dopoldne v modri dvorani Doma glasbe občni zbor „Združenja staršev“. Istega dne popoldne od 13. do 17. ure je na šoli „Dan staršev“.

Starši imajo priložnost, da se z vsemi profesorji pogovorijo o učnem uspehu svojih otrok.

Ravnateljstvo

Srečanje cerkvenih pevcev v Celovcu

Preteklo nedeljo se je zbralo nad 500 cerkvenih pevcev in pevk na Pastoralni konferenci v Celovcu. Pevci so se sestali najprej v Kolpingovi dvorani, kjer so ponovili pesmi za škofovo mašo v stolnici.

Pastoralno konferenco je pričel mil. g. prelat Aleš Zechner s posebnim pozdravom udeležencem. Še posebej je pozdravil predavatelja dneva, č. g. docenta dr. Marijana Smolika ter g. župnika Maksa Michorja, ki sta si delila breme Pastoralne konference: prvi s predavanjem, drugi z izvedbo pevskega dela programa.

Čemu so se zbrali pevci z našega ozemlja v tako lepem številu v Celovcu? Znano je, da je treba koncilsko konstitucijo o svetem bogoslužju izvesti. V ta namen so škofje izdali posebna navodila.

V svojem predavanju je dr. Smolik, docent za liturgijo na bogoslovni fakulteti v Ljubljani, spregovoril najprej nekaj načelnih misli o vlogi cerkvenega petja, nato pa je nakazal na zelo praktičen način, kako je treba pripraviti mašne speve, da bo naše petje v skladu s cerkvenimi navodili.

Pevci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornika. Tako za uvod kot za konec Pastoralne konference je zadonela za to priliko pripravljena pesem.

Srečanje v Kolpingovi dvorani sta se udeležila tudi č. g. profesor Beier z Otoka ter č. g. Drago Klemenčič, urednik „Družine“.

Sledila je nato škofova maša v stolnici, ki jo je bral v slovenskem liturgičnem jeziku ter nagovoril vernike v topli domači besedi prevzvišeni g. nadpastir dr. Jožef Köstner. Cerkevni pevci pa so prepevali pod vodstvom č. g. župnika Michorja novo naučene speve ter povzdignili sveto daritev.

Ob koncu še beseda zahvale za ves trud č. g. Michorju, ki je vso ogromno težo organizacije in predvaj skoro po vseh farah izvedel osebno.

SPREJEM V TRGOVINSKI ZBORNICI

Jugoslovanski generalni konzul, g. dipl. irž. Karmelo Budihna je povabil v ponedeljek, dne 27. 11. 1967, vidne predstavnike koroškega kulturnega, političnega in gospodarskega življenja ob jugoslovanskem državnem prazniku na sprejem, ki je bil v Trgovinski zbornici v Celovcu.

Poleg deželne glavarja in drugih članov koroške deželne vlade se je udeležilo sprejema tudi več deželnih poslancev ter zastopnikov slovenskih organizacij koroških Slovencev.

Sprejema na jugoslovanskem veleposlanstvu na Dunaju, na katerega je vabil veleposlanik Lazar Moisev, pa so se udeležili člani avstrijske vlade, vrsta državnih poslancev ter drugi vidni predstavniki javnega življenja. Med udeleženci sprejema sta bila tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Inzko ter tajnik NskS dr. Vospernik.

Politični teden

Po svetu ...

EGIPT JE ZOPET OBOROŽEN

Londonški „Observer“ je mnenja, da bi se v tem trenutku nova morebitna bliskovita vojna (Blitzkrieg) Izraela proti Egiptu gotovo ne zaključila tako naglo kakor meseca junija. Združena arabska republika si je medtem nabavila mnogo orožja in je nadomestila zgube v bitki meseca junija do 80 in morda 100 odstotkov. Orožje prihaja predvsem iz Češkoslovaške, letala „Mig“ čez Alžirijo na letališče v Kairo. Sovjetske ladje razkladajo rakete, tanke in prevozna letala v Port Saidu. Pravijo, da je na poslu v Egiptu 2000 do 3000 ruskih vojaških svetovalcev, ki vadijo egiptovsko vojsko. Doslej so se Egipčani premalo vadili v letih z nadzvočnimi letali; egiptovski pilot je porabil v ta namen po eno uro na mesec. Zdaj letijo nad Kairom skoraj nenehno vojna letala z nadzvočno brzino. Pravijo, da so Egipčani pri Asuanu postavili obrambne naprave proti raketam in da na letališču v Kairu gradijo tako močne betonske hangarje, da kljubujejo tudi bombam.

VOJNA NEVARNOST NA CIPRU

Nenadni spopadi na Cipru pred 14 dnevi — tedaj so grško-ciprske vojaške enote v sedemurnem boju zasedle neko turško vas, kjer je bilo ubitih okoli 25 Turkov — so spravili ta del sveta na rob nove vojne. O tem so mnogi listi, tako tudi „Tribune de Geneve“, poročali, da jih je namenoma povzročil general Grivas. To je bil novi povod za hudo napetost med Turčijo in Grčijo.

Bila je nevarnost, da pride do pravega vojaškega obračunavanja. Posredoval je tudi glavni tajnik Organizacije združenih narodov U Tant. Turška vlada je zahtevala, da se mora umakniti general Grivas, poveljnik grških čet in domače garde, poleg tega mora Grčija skriti število svojih vojakov na Cipru; teh je zdaj 20.000. Prve pogoje so Grki izpolnili, Grivas je namreč odstopil. Turška vlada vztraja še pri drugi zahtevi. Grivas naj bi bil povzročil spopade s Turki, da bi preprečil izvajanje pomirjevalne politike nadškofa Makariosa, ki bi rad pomiril deželo. Na Cipru so že odposlanci Organizacije združenih narodov.

ZAHODNA NEMCIJA NE HODI PO ERHARDOVI POTI

Med zasedanjem zun. ministrov v Luksemburgu, kjer so razpravljali predstavniki Evropske gospodarske skupnosti o pristopu Velike Britanije, Irske, Danske in Norveške, se je pokazalo jasno, da kancler Kiesinger ne hodi v zunanji politik po Erhardovi poti, temveč da ima pred seboj vzor Adenauerja, ki je zagovarjal tesno sodelovanje s Francijo. Erhard se je bolj nagibal na angleško stran, medtem ko je Kiesinger v tem pogledu mnogo bolj elastičen in se noče zameriti občutljivemu generalu de Gaulleu. Prav med sestankom ministrov v Luksemburgu je dr. Kiesinger odpotoval v London, da bi pomiril Veliko Britanijo. „Storili bomo vse, da se izognemo krizi v Evropski gospodarski skupnosti,“ sta dejala kancler Kiesinger in zunanji minister Brandt. Nemci so sicer za to, da pridobijo Veliko Britanijo, toda nikakor nočejo izgubiti Francije. Lord Chalfont, ki se v imenu angleške vlade pogaja za pristop v EGS, je dejal: „Evropa ne more postati velesila brez Velike Britanije.“ Pravijo, da hoče de Gaulle v imenu Francije imeti prvo besedo v zahodni Evropi. Jean Jacques Servan Schreiber je v tedniku „L'Express“ napisal, da preti Franciji in Evropi velika nevarnost: predolgo vladanje de Gaulle.

PARIZ GOVORI O SPORU Z ZAVEZNIKI

Francoski zunanji minister Couve de Murville je v četrtek, 16. novembra, v Parizu izjavil, da obstajajo v nekaterih vprašanjih med Francijo, Združenimi državami Amerike in Veliko Britanijo ne samo nesoglasja, ampak celo spori. Ta zadeva zlasti dolar in vojno v Vietnamu. Združene države Amerike se hudejejo na Francijo, češ da se le-ta ne strinja s politiko Združenih držav v Vietnamu in tudi še zaradi tega, ker Francija menjava dolarske rezerve v zlatu. Vse to pa po mnenju francoskega zunanjega ministra povzroča med zavezniki nesoglasja.

Kar se tiče krize na Srednjem vzhodu, Couve de Murville meni, da je treba nujno

doseči sporazum med Arabci in Izraelci. Vsaj v začetku bi morale velesile ali Organizacija združenih narodov nastopiti kot posredovalci: „To je edina pot, ki bi pripeljala do končnega cilja,“ je dejal zunanji minister.

K britanski prošnji za sprejem v Evropsko gospodarsko skupnost je Couve de Murville podčrtal, da bi moralo vladati soglasje med šestimi članicami skupnega tržišča.

Nacionalno vprašanje Quebeca

Francoska Kanada, je dejal zunanji minister k zadevi Quebeca, je francosko nacionalno vprašanje: „Ne zaradi tega, da bi imeli tam kake ozemljске namene, temveč zato, ker nam je pri srcu ohranitev te francoske narodne skupnosti. Naša dolžnost je, da ji nudimo prijateljstvo in pomoč. Francija zahteva, da bi kanadski Francozi uživali enake pravice in svoboščine kot kanadski Angleži.“

JOHNSON SE PRIPRAVLJA NA PREDVOLILNI BOJ 1968

Na naglo sklicani tiskovni konferenci, katero sta prenašala radio in televizija, je ameriški predsednik Johnson odgovarjal na vprašanja novinarjev. Johnson je najprej na kratko povzel rezultate posvetovanj, ki jih je imel pretekli teden z ameriškim veleposlanikom v Južnem Vietnamu in glavnim poveljnikom ameriških vojaških sil Westmoorelandom.

Johnson je ob tej priliki izrecno poudaril, da so on in odgovorni vojaški voditelji prav zadovoljni s potekom vojne v Vietnamu. Prav zategadelj ne bo potrebno na bojišče poslati nobenih nadaljnjih vojaških okrepitev; izvzeto je le 45 tisoč ameriških vojakov, ki so bili generalu Westmoorelandu obljubljeni v Washingtonu že pri prejšnjem obisku. Glavni vrhovni poveljnik je v pogovorih z Johnsonom zahteval čimprejšnjo ugoditev.

Pravica do kritike

Prav nadrobno pa je Johnson na tej tiskovni konferenci odgovoril onim, ki kritizirajo njegovo politiko. Podčrtal je, da ima vsak posameznik pravico do svojega mnenja in kritike, vendar razločuje v tem primeru med kritiko zavedajočo se odgovornosti in razgrajajočimi demonstracijami. Če bi bil naslednje leto izvoljen kakšen drug predsednik, ne bi mogel drugače voditi politike, kot jo vodi sedanja washingtonska vlada.

Glede na predsedniške volitve leta 1968 je Johnsonu optimizem edina pot, da bi si ohranil simpatije ameriškega ljudstva. Iz zanesljivih virov v Washingtonu pravijo, da je Johnson naročil svojim sodelavcem pod vodstvom visokega uradnika tajne službe, naj bi preiskali vse vidike vietnamskega vprašanja, na podlagi katerih bi potem dobili jasno podobo položaja na Daljnem vzhodu. To poročilo naj bi Johnsonu omogočilo, da bi ga lahko uporabil v govorih na predvolilnih bojih, predvsem pa za poslanico, ki jo vsako leto naslovi na ljudstvo Združenih držav Amerike. Johnson je dal tudi nalog vojaško-političnemu glavnemu vrhovnemu poveljniku v Saigonu, da mu preskrbi potrebne, dokaze kot podporo njegovemu optimističnemu gledanju.

... in pri nas v Avstriji

DR. LUJO TONČIČ O VPRAŠANJH SVOJEGA RESORA

Avstrijski opazovalci na področju Sueškega prekopa

Glavni tajnik Organizacije Združenih narodov U Tant je povabil Avstrijo, naj bi poslala na področje Sueškega prekopa svoje vojaške opazovalce. Za to nalogo je bilo določenih osem oficirjev s činom majorjev in kapetanov. To novico je javil avstrijski zunanji minister dr. Lujo Tončič-Sorinj na tiskovni konferenci zbranim domačim in tujim novinarjem.

Dr. Tončič vidi v tem povabilu, s katerim se strinjata tako Izrael kot arabske države, potrditev politike avstrijske vlade v sporu na Srednjem vzhodu. Minister je dobesedno dejal takole: „Če avstrijsko ljudstvo, hkrati z drugimi narodi, stoji na strani Izraela in spremlja s simpatijami junaško zadržanje tega malega naroda, vendar ne more imeti slabih posledic za avstrijsko zunanjo politiko.“

ZAHODNONEMŠKI ZUNANJI MINISTER O ODNOSIH S SOVJETSKO ZVEZO, JUGOSLAVIJO IN VZHODNIMI DRŽAVAMI

Na kongresu Internationale v Zürichu je zahodnonemški zunanji minister dr. Willy Brandt in nekdanji župan Zahodnega Berlina povedal, da se je med svojim srečanjem s tajnikom romunske komunistične stranke Ceausescujem prepričal, da je treba takšne pogovore nadaljevati. Toda pogovori z vzhodnimi državami naj ne bodo samo s posredovanjem Romunije. Treba je razčistiti odnose z neposrednimi pogovori s Sovjetsko zvezo. Dalje je dr. Brandt zanikal trditve zunanjih listov, da je bilo prizadevanje Zahodne Nemčije za zblizanje z vzhodnimi državami brezuspešno. Dejaj je, da se je sodelovanje z Jugoslavijo znatno zboljšalo. Sklep, da se izmenjajo trgovinske delegacije med Zahodno Nemčijo in Češkoslovaško bo pospešil rešitev tudi drugih medsebojnih vprašanj. Stiki s sovjetsko državo so zelo težavni in ne bodo dovedli kmalu do uspeha. Vprašanje nemških meja bo mogoče rešiti samo v sklopu širše evropske ureditve. Dr. Brandt se je tudi zavzel za pristop Velike Britanije k Evropski gospodarski skupnosti (EWG = EGS).

BRITANSKA KOMPROMISNA RESOLUCIJA O SREDNJEM VZHODU — SPREJETA

Soglasno je v četrtek, 24. novembra, varnostni svet Organizacije združenih narodov sprejel osnutek kompromisne resolucije o Srednjem vzhodu.

Velika Britanija je v tej resoluciji pozvala obe strani, tako Izrael kot arabske dežele, da jo sprejmejo kot pravično rešitev miru v tem predelu sveta. S tem so po petmesečnih brezuspešnih prizadevanjih (od konca vojne med Arabci in Izraelci v začetku junija) za trajno in pravično rešitev krize na Bližnjem vzhodu morda le našli končno formulo za popuščanje napetosti na Srednjem vzhodu.

Resolucija poziva k umiku izraelskih čet z okupiranih arabskih ozemelj k prekinitvi vojnega stanja med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi in predlaga imenovanje posebnega predstavnika OZN, ki bi pomagal pri naporih za mirno in sprejemljivo rešitev. Resolucija zahteva tudi priznanje pravice sleherni deželi na Bližnjem vzhodu, da živi v miru v okviru zanesljivih in priznanih meja.

Resolucija zahteva vzpostavitev svobodne plovbe po mednarodnih vodnih poteh, kot sta Sueški prekop in Akabski zaliv, rešitev problema arabskih beguncev, zagotovitev neodvisnosti vsem deželam na Bližnjem vzhodu in vzpostavitev demilitariziranih con (ozemlje brez vojaštva in vojaških utrd). Umik Izraela pa ni vezan niti na čas niti na kake druge pogoje.

Varnostni svet je sklenil poslati tja predstavnika Organizacije združenih narodov, katerega naloga bi bila posredovati med Arabci in Izraelci. Glavni tajnik svetovne organizacije je že sporočil, da je imenoval švedskega veleposlanika v Moskvi Gunnara Jarringa za predstavnika OZN na Srednjem vzhodu. To je sporočil, potem ko so vse zainteresirane strani privolile v Jarringovo imenovanje.

Dalje je dr. Tončič v razgovoru z novinarji povedal, da so pozvali Avstrijo, da bi poslala v varnostni svet Organizacije združenih narodov visokega uradnika s činom vodje oddelka. To bi bilo prvič, da bi bil kak visoki avstrijski uradnik zastopan na tako veljavnem mestu te institucije.

Južnotirolsko vprašanje

Ob tej priliki je avstrijski zunanji minister odgovarjal tudi na druga vprašanja, kot na primer južnotirolsko in na vprašanje Evropske gospodarske skupnosti. Ko ga je neki novinar vprašal, če je točna vest o ministrovem predlogu za nov sestanek avstrijskih in italijanskih strokovnjakov, je minister na to vprašanje odgovoril, da je že pred šestimi meseci ponudil nadaljevanje pogajanj, da pa iz Rima niso odgovorili.

Dr. Tončič je novinarjem dalje povedal, da se je med zasedanjem glavne skupščine Združenih narodov sestal z italijanskimi predstavniki, s katerimi so razpravljali o Južni Tirolski. Na vprašanje, kakšni so bili

SLOVENC

doma in po svetu

Smrtna nesreča duhovnika Jožefa Vidmarja

Preteklo soboto je umrl v Trstu kaplan g. Jožef Vidmar, kot žrtev prometne nesreče, ki se je zgodila teden dni prej. Podrlo ga je namreč motorno kolo, ki sta ga vozila dva openska fanta po slabo razsvetljeni Proseški cesti. Farani so le upali, da bo njegova trdna narava premagala smrt. Vendar mu vsa zdravniška veda ni mogla pomagati, kajti poškodbe na glavi so bile tako hude, da je nesrečni duhovnik moral v starosti 58 let umreti.

G. Jožef Vidmar je bil rojen na Otlici v ajdovski občini, v revni in številni družini. Živih je še enajst bratov in sester, mati pa je stara že 99 let. G. kaplan je bil pravi vzgled slovenske zavednosti.

Kako radi so ga imeli ljudje, je pokazal veličastni pogreb.

Slovenski oktet gostoval na Koroškem

Pred kratkim je gostoval na Koroškem znani vokalni ansambel iz Ljubljane Slovenski oktet, in sicer v Kulturnem domu na Brnci, v kino dvorani v Železni Kapli in v Pliberku. Pevci so nastopili s programom narodnih in umetnih pesmi. Pri vseh teh koncertih so bile dvorane zasedene do zadnjega kotička; petje ansambla je povsod navdušilo poslušalce.

Uspeh violinista Vladimirja Škerlaka

Pred kratkim se je violinist Vladimir Škerlak vrnil s turneje po Franciji, kjer je imel vrsto koncertov v Dolini gradov. Škerlak, ki je v tujini znan kot asistent Franca Gullija na zavodu Accademia musicale Chigiana v Sieni, je doživel pri francoski publiki nedvomen uspeh, o čemer pričajo ponovni angažmaji kakor tudi ugodne ocene kritikov, ki Koganovemu učencu obetajo mednarodno kariero.

25. samostojna razstava Maria L. Vilharja

V „Galerie 43“ Friza Hürzela v St. Gallenu so v soboto, 25. novembra, odprli razstavo slovenskega slikarja in kiparja Maria L. Vilharja. Razstava je pod pokroviteljstvom jugoslovanskega generalnega konzula v Švici Redžepa Džihe. Vilhar je na svoji 25. samostojni razstavi predstavil 36 olj, akvarelov oziroma skulptur.

zaključki, pa je odgovoril, da se ozračje zboljšuje. Vsa pogajanja v tem sporu so se vršila v soglasju z zveznim kanclerjem dr. Josefom Klausom in deželnim glavarjem Tirolske Wallnöferjem.

Integracija z Evropsko gospodarsko skupnostjo

Glede posledic italijanskega veta za priključitev Avstrije Evropski gospodarski skupnosti, je zunanji minister dr. Tončič dejal, da je veto povzročil napačne vtise, češ da so Italijani prišli do zaključka, da je bil potreben, da bi Avstrija sprejela ukrepe proti teroristom. V resnici pa so bili ti ukrepi sprejeti še pred vetom in da zato ne bo mogel imeti teže, kadar bodo resno pričeli obravnavati razloge, zaradi katerih je do te odločitve prišlo.

Na vprašanje nekega novinarja, češ da je samo Zahodna Nemčija pripravljena podpreti avstrijsko stališče, je minister odgovoril, da ne samo Nemčija, ampak vse dežele članice (6) Evropske gospodarske skupnosti se strinjajo z Avstrijo. Dr. Tončič je nadalje izjavil, da sta v vprašanju sporazuma med Avstrijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo zunanji minister in podkancler bila v stiku že od začetka. „Seveda moramo zadevo sedaj urediti z drugačnih gledišč.“

Težave so se pokazale predvsem, ker si nasprotna stran, v tem primeru Skupno tržišče, ni složna. Tu se porajajo namreč neke spremembe, razen tega šestorica Evropske gospodarske skupnosti v vprašanjih zunanje politike ni istega mnenja.

Zunanji minister dr. Tončič je nadalje v intervjuju odločno zavrnil trditve, da bi bila Francija slej ko prej proti pristopu Avstrije k EWG = EGS (Evropskemu gospodarskemu tržišču). Nasprotno je res, Pariz se močno trudi, da bi prišlo do rešitve problema z drugimi deželami.

V zadnjem času je opaziti neko naklonjenost vzhoda za gospodarske nujnosti Avstrije, Zahod pa se je začel zavedati konsekvenc, ki bi se mogle razviti iz političnega položaja Avstrije. Obe strani kažeta očitno kooperativno (sodelujoče) razumevanje za avstrijske potrebe.

K svojemu napovedanemu uradnemu obisku v Moskvi — trajal bo od 14. do 21. decembra — je minister dejal, da sam osebno ne bo načel vprašanja pristopa Avstrije k Evropskemu gospodarskemu tržišču.

Praznovanje 1200-letnice slovenskega pokristjanjenja v Kanadi

Kanada je bila letos na svetovni pozornici, saj je praznovala svojo 100-letnico neodvisnosti. Za ta jubilej je bila letos v Montrealu v Kanadi tudi svetovna razstava, doslej največja, ki je trajala 185 dni. Zaključila se je 29. oktobra z rekordnim številom obiskovalcev. Vsega skupaj jo je obiskalo 50 milijonov in 500.000 ljudi. Ta razstava je bila nekaj impozantnega, ker so tekmovali vse države s svojimi paviljoni, z razstavnimi predmeti in svojimi prireditvami. Nastopilo je na tej razstavi 1034 igralskih skupin in drugih ansamblov, ki so priredili 17823 gledaliških in baletnih predstav in koncertov.

Ves čas razstave je plapolal **slavnostni ogenj**.

Pa ne samo v Montrealu, tudi drugod po Kanadi so njeni državljani, sestavljeni iz toliko narodnostnih skupin, slovesno praznovali stoletnico kanadske države. Slovenci so državno praznovanje povezali s svojima narodnima jubilejema, s 1200-letnico pokristjanjenja in s 1100-letnico obiska sv. bratov Cirila in Metoda pri Slovencih v Panoniji. Tako so na nedeljo, 2. julija, priredili pri Torontu na Slovenskem letovišču v Boltonu katoliški dan z bogatim dopoldanskim in popoldanskim programom. Dopoldne je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval mons. Ignacij Kunstelj, vrhovni direktor Slovencev v izseljenstvu, popoldne pa je bila jubilejna proslava, ki je bila prav veličastna. Slovesnost so povzdignili godbeniki, 84 po številu, člani „De la Salle High School Band“, in fantje slovenskega okteta. Slavnostni govornik je bil g. Frank Pakj, ki je v zgodovinsko obletnico spretno vstavil slovenska zgodovinska jubileja. Sledil je dramatski prizor **Krst karantanskih knezov**, ki ga je napisal koroški pisatelj dr. Metod Turnšek. Režijo je vodil Stane Brunšek. Igra na prostem, pri kateri so uporabljali tudi magnetofone, je izzzvenela zelo učinkovito. Občinstvo se je hitro vživelo v dobo pred 1200 leti in v uso do talstva knezov Gorazda in Hotimira, ki na otoku Awa v Chiemschem jezeru sprejemata krščanski pouk in se tam dasta tudi krstiti prav v trenutku, ko so že v bližini njuni poganski rešitelji s Koroškega. To je

bila prva krstna predstava Turnškove igre **Krst karantanskih knezov**, ki posega v zgodovinsko resničnost. Igro so spretno izvajali igralci župnije Marije Pomagaj.

Prijeten je bil nastop Mladinskega pevskega zbora pri Mariji Pomagaj pod vodstvom preč. g. Toneta Zrneca. Mladina je pela najstarejše slovenske cerkvene pesmi, kot božične, z veliko prisrčnostjo. Pokazale so se tudi mladenke župnije Marije Brezmadežne, ki so po narodnih motivih in pesmih ob spremljavi mladih harmonikarjev Andreja Pahuljeta in Marije Babičeve mehko deklisklo zarajale.

G. Frank je na proslavi imel tehten govor. Prikazal je glavna dejstva najstarejše slovenske zgodovine, sprejem krščanstva za časa prvega škofa sv. Modesta in utrditev ter dopolnitev krščanstva po sv. bratih Cirilu in Metodu, ki sta tudi Slovincem položila temelj za dvig h kulturnemu narodu, nato pa naglasil naslednje:

„Krstjanstvo je posredovalo popolno rešitev pred poginom in nam odprlo edino pravo pot med zapadno evropsko kulturo. Modrosti karantanskega kneza Boruta (ta je želel, da se sin Gorazd in nečak Hotimir vzgojita v krščanstvu) se imamo zahvaliti, da nas Slovincem ni zadela usoda Polabskih Slovanov, ki so jih sosedje iztrebili pod pretvezo borbe za krščanstvo.“

Praznujemo spomin, ko smo Slovenci zapeljali svojo življenjsko pot, ki jo je in jo še bo hodil naš narod.

S kulturo in s krščanskimi ideali, ki nam jih je posredoval škof Modest in 100 let kasneje brata sv. Ciril in Metod, smo začeli novo dobo. Ti ideali so prekrasili bistvo našega ljudstva ter mu omogočili vključitev v skupnost evropskih narodov.

Molitev je bila prvi dar, ki so ga nam dali misijonarji. In prve knjige v starem slovenskem jeziku je bila napisana molitev.

V težkih urah svojega življenja je slovensko ljudstvo iskalo v katoliški veri moči, tolažbe in življenjskega poguma. V svojih škofih in duhovnikih pa je vedno našlo požrtvovalne delavce, preroke, vodnike in — upajmo — enkrat tudi svetnike.

Pred krstno predstavo „Martina Krpana“

Nekaj novega je pred nami. Radovedni smo, polno vprašanj imamo, podobno kot otroci pred Miklavžem: „Kaj nam bo prinesel sv. Miklavž?“ Mi pa: „Kaj nam bo prinesel „Martin Krpan“?“

Zelo potrebno je omeniti nekatere stvari, da ga bomo lažje razumeli in prav presoiali in se ob njem kulturno obogatili.

Pisatelj Joža Vomerger

Kot dramatika poznamo Vomergerja še iz predvojnih časov v Ljubljani; doma pa je blizu Cerkelj na Gorenjskem. Vedno je pisal dramske igre in prizore, ki so šle stokrat, pa tudi tisočkrat čez slovenske odre. Samo njegovo igro „Vrnitev“ so po statistiki „Prosvetne zveze“ v l. 1936 igrali — 1200-krat! Posebno popularen je postal s svojimi slušnimi igrami v slovenskem radiu in če bi ne preprečila vojna, bi igre izšle tudi v nemškem jeziku. Največ uspeha je dosegel s svojo veseloigro „Voda“, ki so jo igrali v Narodnem gledališču v Ljubljani in skoro na vseh slovenskih odrih doma in v inozemstvu ter tudi na slovaških odrih. Zanj so se zanimali tudi avstrijski filmski režiserji. „Voda“, „Vrnitev“ in „Zlato tele“: tri njegove tiskane drame so že zdavnaj razprodane, pa tudi že stokrat preigrane v domovini in v tujini. Koliko pa je že pred vojno in po vojni zložil raznih prizorov, enodejank, priložnostnih igrice, pa tudi burkastih, najbrž še sam ne ve. Že nekaj pove to, da je njegovo ime tudi v mednarodnem leksikonu dramskih pisateljev.

Tudi na Koroškem nam ni neznan. Že pred vojno so uprizarjali njegove igre. Žal nimamo pregleda ne za pred vojno, ne po vojni, vem le, da smo „Voda“ uprizorili v St. Jakobu v Rožu, „Vrnitev“ pa v Vogrčah že drugič (prvič že pred vojno), v Dobrli vesi, v Škocijanu, itd., „Zlato tele“ v St. Janžu ... Njegovo tako prijetno smešno in vzgojno igrice „Parkljev koš“ so za Miklavža uprizorili skoro po vseh naših župnijah. Njegov dramski prizor „Kresna noč“ smo pripravili za mladinski dan na Radišah.

Vomerger živi po vojni v Argentini, kjer še vedno kulturno dela in kjer je tudi pri-

pravil svojo najnovejšo igro „Martin Krpan“.

110-letnica Levstikove povesti 100-letnica slovenskega gledališča

Kot sosedje in rojaki vemo, kako letos praznujemo 100-letnico slovenskega gledališča v Ljubljani, Mariboru in Trstu. Ljubljansko gledališče je tudi v televiziji za jubilej uprizorilo „Lepo Vido“, Slovensko gledališče v Trstu pa igro Jaka Štoka „Anarhist“. Malo pa vemo, kakšno je kulturno življenje naših bratov po svetu, zlasti v Argentini. Če bi vedeli, kakšno ogromno in požrtvovalno je njihovo delo v popolnoma tujem svetu, bi ga morali ceniti in občudovati. Eno od kulturnih udejstvanj je tudi Slovensko emigrantsko gledališče v Buenos Airesu. Ni poklicno, temveč diletantsko in skuša biti na umetniški višini, pa prav zato zahteva veliko idealizma. Za 100-letnico matičnega slovenskega gledališča si je pripravilo izvirno Vomergerjevo igro „Martin Krpan“ in tako praznovalo še 110-letnico Levstikove povesti. Igrali so ga petkrat v „Slovenski hiši“ v središču Buenos Airesa, kjer so si z velikimi žrtvami zgradili tudi moderno dvorano. Režiser Borštnik je zbral najboljše igralce, ki so raztreseni po desetmilijskem mestu. Kako težko delo je imel, vidimo iz tega, da je samo za scenerijo in obleko že pred igro imel 10.000 šilingov stroškov. Naj še omenim, da je največjo vlogo cesarja igral Vomerger sam. Bil je to res praznik slovenskega gledališča in dokaz kulture, s katero se ne morejo meriti mnogo večji narodi, ki živijo tam v enakih razmerah.

Govekar ali Vomerger?

„Martina Krpana“ je že zdavnaj dramatiziral Fran Govekar. Njegova dramatizacija je vzdignila v slovenski literaturi mnogo prahu, ki ga je najbolj razpihal Ivan Cankar s svojo „Krpanovo kobilo“. Govekar je bil naturalist, Cankar pa napreden. Pri svoji dramatizaciji je Govekar dal na oder ljubljanskega gledališča pripeljati živo kobilo, ki je potem pustila — kot je napi-

sal Cankar — „na deskah simbol, ki še danes smrdi“.

Ob tej obletnici pokristjanjenja naj bi se Slovenci spomnili v hvaležni molitvi vseh tistih, ki so nam na tej dolgi poti skozi 12 stoletij ohranili in posredovali predragocen zaklad: pravo vero in po njej naš jezik in po jeziku našo narodno zavest.

Oba jubileja: 1200-letnica pokristjanjenja ter 1100-letnica prihoda sv. bratov Cirila in Metoda med naše praočete ter začetek naše pisane kulture kličeata nam vsem, Slovincem doma in Slovincem po svetu na vseh štirih straneh nebesnega svoda:

NAZAJ K PRISTNEMU IN GLOBOKO DOŽIVLJANEMU IN DELAVNEMU KRŠČANSTVU!

Krščanstvo je slovenski narod v Kristusovi Cerkvi prerajalo skozi vsa stoletja in nas tudi duhovno bogatilo.

Krščanstvo nam je dalo veljavo in enakopravnost v veliki družini evropskih narodov.

Še več. Krščanstvo je po drugem vatikanskem cerkvenem zboru dokončno posvetilo slovensko besedo. To, kar sta v okrnjeni obliki dosegla sv. Ciril in Metod, je večni Rim dokončno potrdil. Slovenski jezik je bil dvignjen do oltarja, naša rodna materina govorica je postala tudi govorica našega cerkvenega bogoslužja.

ZATO JE SAMO ENA POT: NAZAJ K ŽIVI KATOLIŠKI VERI!

Skromna je naša proslava tako velikih in tako važnih dogodkov. Daleč proč od zemlje slovenske in njenih lepot praznujemo te dneve. V mislih pa tudi mi poramajmo s tisočermi slovenskimi romarji k snežnobeli Gospe Sveti, ki si jo je izbral sv. Modest za prvo slovensko priprošnjico pri Bogu! In kot bodo oni prižigali sveče in večno luč, tako storimo tudi mi! Ob žaru te večne luči, ki je pred 1200 leti prvič zagorela po rokah prvih misijonarjev ter ob spominu na vse tiste, ki jim vsi bratje in sestre slovenske krvi in slovenske govornice dolgujemo svoj narodni obstoj — sklonimo glave in v duhu molimo ter prosimo Boga, Gospodarja nebes in zemlje, da bi ta večna luč znova zagorela in znova utrdila v naših srcih vezi bratske ljubezni, odprla vir odpuščanja, povečala medsebojno strpnost in medsebojno razumevanje ter odpustila vse grehe onim, ki so nas sovražili in še sovražijo.“

Že dolgo imam Govekarjevo igro in čakal sem, kdaj bi jo lahko uprizoril. Ko sem pa letos slišal o Vomergerjevi dramatizaciji, sem ga prosil za njegovo priredbo. Razlika med obema dramatizacijama je zelo velika, pa tu ni prostora, da bi jo razlagal. Gotovo je Vomergerjeva boljša, poudarim pa le največjo odliko: jezik! Njegov jezik je ena največjih vrednosti te dramatizacije. Je nekako Levstikovsko starinski, slovensko čist, prav klasičen, pa precej dialektično pobarvan, kar daje igri posebno domačnost, ljudskost. Kakšno ljubezen kaže Vomerger do slovenskega jezika! Pisal mi je, da ga vse življenje študira in da še sedaj vsak dan porabi dve uri za študij slovenskega jezika. Z veseljem je dal dovoljenje, da ga igramo — brez tantieme — na Koroškem in dal je še mnogo nasvetov.

Prava ljudska igra

Levstikov „Martin Krpan“ je poleg „Desetega brata“ ena naših najbolj znanih ljudskih povesti. Že kot otrok sem jo z občudovanjem bral in še danes se mi zdi lepa. Povest je otroško preprosta, toda Levstik ji je dal umetniško vrednost. Kot ljudsko povest jo je položil v usta „Močilarju, ki mu je včasih kaj razkladal“. Levstik jo je torej pobral iz ljudskega pripovedovanja, kot je na primer Jakob Sket napisal „Miklovo Zlato“ po ljudskem pripovedovanju. Vomerger pa je uporabil še pripovedovanje, ki ga je slišal kot desetletni otrok, namreč od starega „Spinovih oča“ iz Pravnega, ki je bil tedaj že čez devetdeset let star. Ker je ta sprejel povest od svojih staršev ali celo dedov, gre tradicija te povesti še sto let nazaj. Levstikova povest in Vomergerjeva igra sta torej plod ljudske literature, domačih narodnih virov. Seveda je moral Vomerger povest dramatizirati, jo napraviti zanimivo, napeto, saj zato je dramatiziral, toda njegova odlika je v tem, da je ustvaril pristno ljudsko igro.

Vomerger pripoveduje, kako je zgradil igro

„Takole sem gradil dramo in snoval napetost: v prvem dejanju sem nakazal zaplet

na cesarskem dvoru: Brdavsov poslanec prinese cesarju ultimatum, v katerem terja cesarico; cesar se odločno upre zahtevi in celo žali Brdavsa. Drama se sproži na Dunaju. — V drugem dejanju je nov zaplet na Notranjskem: v nasprotju sta si poglavar mejačev in Krpan zaradi tihotapljenja soli. Krpan pride navzkriž s postavo, kar prvi zaplet pojači, kajti mejač se napoti naravnost na Dunaj, da ga zatoži cesarju. Cesar pa se spomni Krpana in njegove moči, ter ga da poklicati na Dunaj kot zadnje upanje v njegovi stiski. Na Dunaju se napetost stopnjuje: Cesar se prepriča o Krpanovi moči in mu ponovi obljubo, da mu da princeso Marjeto, če premaga Brdavsa. Nov zaviralni moment nastopi, ko se cesarica in princesa upreta cesarjevi odločbi. Naslednji zavori: Krpan se počasi pripravlja na borbo, poseka cesarici lipo, ki je užaljena, cesar nervozen, ker gre prepočas „naprejš“. Mejača pri ministru Vrbanu zapletata stvar in tožita Krpana.

Višek napetosti nastane pred in med bojem Krpana z Brdavsom. Krpanovi sovražniki so sicer prepričani nad zmago Krpana, hudo pa bi jim bilo spet, če bi tako podprta obtožba padla v vodo. Napetost raste celo še v peto dejanje, po zmagi, kajti Marjeta, princesa se je zdaj odločila za Krpana, pa tudi Krpan jo ima rad. Krpan je postal ljubljenelec vsega mesta, razen tistih štirih ministrov, ki so na strani užaljene in maščevalne cesarice. To zavezništvo in zavist zaradi časti, ki jo doživlja ta „tihotapec“, jih pripelje do odločitve, da javno obtožijo Krpana tihotapstva, in celo „veleizdaje“, ker se je nekoč izjavil: „Kaj me briga meja! Če cesarju ni prav, da hodim preko, pa naj jo prestavi do Gradca!“ Ko zve, kaj se pripravljajo, sklence zapustiti Dunaj. Sliši tudi cesarjev prepričanje s cesarico zaradi Marjete. Cesarju je žal, a je vesel, da se je tako „odločil“ in bo spet „mir pri hiši“.

Pred odhodom pa nastopijo ministri, da ga „aretirajo“, pa udarijo z obtožbo v prazno. Krpan celo dobi možno denarja in pismo, ki mu daje pravico tihotapstva. Krpan se težko odpove princesi. Vsi se prisrčno poslavljajo od njega, le minister Gregor ne reče ničesar.“

Upoštevajmo tole:

V igri se mešajo pravljica, realizem in karikatura. Kar se dogaja na cesarskem dvoru, je zamišljeno v načinu ljudskega mišljenja, zato je vse prirejeno bolj pravljico, ministri pa so zamišljeni smešno in prav zato je to lahko satirična komedija. Drugo dejanje, ki se dogaja na kmetih v slovenskem okolju, pa je realistično. Razloček med Krpanom in njegovo vrsto ljudi in pa med cesarjem in dvorjani ni velik, kakor bi bil v resnici. Cesar Janez je v igri bolj podoben kakemu graščaku kot cesarju. Postaviti se moramo na mesto preprostega ljudskega poslušalca in poslušamo ljudskega pripovednika Levstikovega ali Jurčičevega časa.

Tudi v pravljicnem svetu bomo slišali mnogo resnic in preproste modrosti, kot jih izpovedujeta zlasti Krpan in tudi cesar, obenem pa mnogo hudobije, zavisti, prevzetnosti, užaljenosti in neumnosti. Iz pravljice pridemo v resničnost ... tudi v razmerju našega Krpana do ministrovega urada. Kdor ima kaj soli v glavi, bo v igri še marsikaj razumel.

Kdo pa igra?

Nimamo poklicnih igralcev, ne poklicnega režiserja, vsi smo diletanti, amaterji ... Največ preprosti ljudje s podeželja, nekateri še iz Celovca. Tisti, ki še imajo dobro voljo in nekaj požrtvovalnosti, od katerih nihče ne dela za denar. Kdor v tem času, ki je pravi sovražnik kulturnemu delu, hoče kaj napraviti, ve, kakšne so težave. In da marsikaj hočemo, toda le nekaj od tega dosežemo. Toda vsaj nekaj je. Kjer se pa nič ne dela, nič ni. Lahko je podirati, težko pa graditi. Lahko je kritizirati, težko pa kaj napraviti. Vsi pa bomo srečni in veseli, če kdo kaj boljšega naredi.

Kako že pravi Krpan, ko gre od doma na Dunaj nad Brdavsa: „V božjem imenu!“

Vinko Zaletel

SEDAJ ŽE MISLITI

ZA BOŽIČ DAROVATI

KOROŠEC — KUPUJ

PRI DOMAČIH TVRDKAH

IZOBRAŽENCI IN IZOBRAŽENKE!

V dneh od četrтка, 7. decembra, zvečer, pa do nedelje, 10. decembra, popoldne, bo v Tinjah duhovno srečanje vseh naših izobražencev in izobraženek. Vodi ga znan profesor bogoslovja. Razen govorov bo dovolj prilike za razgovore. Prekinitev bo v soboto za tiste, ki so ta dan zaposleni, seve možna. Pridite te dni v duhovni dom v Tinjah, odtrgajte se od vsakodnevnih poslov, vaša žrtev je vredna notranjega miru, ki naj ga vam srečanje posreduje. — KDO, referat za izobražence.

KATOLIŠKA PODEŽELSKA MLADINA KAZAZE

vabi na

MIKLAVŽEVANJE,

ki bo v nedeljo, 3. decembra, ob pol treh (14.30) popoldne pri Ilgu.

Sodelovali bodo: novi mladinski pevski zbor, dijak-solist s kitaro in igralska družina z igro o dobrem Miklavžu.

ŠT. JAKOB V ROŽU

(Naša prosveta)

Prireditve „Miklove Zale“ v Trstu in Gorici je za nami. Veseli smo uspeha še mi, ki smo ostali doma in z velikim zanimanjem v duhu spremljali naše fante in dekleta na prosvetni turneji med brate in sestre ob Soči in Jadranu. Režiserju g. Janežiču, kaplanu g. Kasslu in vsem igralcem in igralkam ter vsem pevcem in pevkam velja naša zahvala. Z Zalo ste ponesli na jug tudi kos našega Roža. Posebna zahvala velja g. župniku iz Hodiš Lovru Kaslju, ki je nekatere prizore znatno skrčil in to nikakor na račun uspeha igre. Triurna odrska predstava sicer lahko utruja. Tudi je g. župnik prisostvoval vajam na šentjakobskem odru.

Sedaj pa bi želeli, da se poda prosvetno društvo v prosvetno sezono in nam v zimskih dneh pripravi par primernih, sodobnih prireditev.

S pogumom na delo!

MAČE

Tretjič v kratkem času je smrt obiskala našo vasico. Dvema starejšima možema: Permožu in Činkovcu je sledil v večnost Albert Križnar, Bovčarjev Bert. Bert je bil star šele 38 let in najmlajši od številne Bovčarjeve družine. Kot mlad fant, skoro še otrok, je moral v taborišče. Tam se je že naselila vanj kal bolezni. Zrahljani živci se niso več popravili. — S težko poškodbo na glavi je bil prepeljan v bolnico, odkoder se ni vrnil. Dne 9. novembra ga je veliko število bližnjih sorodnikov in znancev spremljalo na svečko pokopališče. Zao-stalim svojcem iskreno sožalje. Naj mu bo lahka domača zemlja.

MAŠNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU, Celovec, Viktringer Straße 5, tel. 22 51.

TUDI TO SE JE ZGODILO

Šofer osebnega avtomobila z dunajsko številko je pri neki črpalki v Judenburgu napolnil bencinski tank in se odpeljal proti Koroški. Ko je prišel v Judenburg, so v avtu sedeli: voznik, njegov oče, dve hčerki in dva sina.

Ko pa se je na državni meji na Ljubelju avto zaradi kontrole ustavil, je voznik — po rodu Poljak — pogrešil 12-letnega sina.

Fantič, ki je govoril poljsko, pa je hodil okoli črpalke v Judenburgu ves splešen. Težko se je sporazumel z nastavljenimi črpalkami, ki so ugotovili, da so otroka v Judenburgu pozabili.

Pri kontroli potnih listov so opazili, da ena oseba manjka. Oče je voz obrnil in v Judenburgu našel sina, ki je prenočeval v domu starih.

Polnoštevno so se po polnoči odpeljali spet proti Jugoslaviji.

BOŽIČNE PESMI

SLOVENSKEGA OKTETA

posnete na gramofonske plošče, lahko kupite v Mohorjevi knjigarni.

Oltarne sveče za cerkev naročite v

MOHORJEVI knjigarni!

Pri nas na Koroškem

Evropsko srečanje treh sosednih dežel v Celovcu

Odnosi z našimi sosedi se poglobljajo

Evropska hiša (Europahaus) v Celovcu, pod vodstvom izredno delavnega vodje, direktorja dr. Oberleitnerja, je v soboto, 18. in v nedeljo, 19. novembra, priredila srečanje treh sosednjih dežel: Koroške, Slovence in Furlanije-Juljske krajine. Sestanek je bil pod geslom »Sporazumevanje med ljudmi«.

Evropska hiša v Celovcu je v posvetovalnem staležu pooblaščen pri Evropskem svetu, vzpostavlja že nekaj časa tesne stike z našima dvema južnima sosednjima deželama. Ti stiki se zaenkrat omejuje na izmenjavo mnenj o aktualnih vprašanjih, tako na primer med različnimi strokovnjaki kakor med mladinskimi organizacijami. Predstavniki vseh treh dežel pa so imeli že več sestankov tudi o gospodarskih zadevah.

Na to srečanje je prišlo 70 oseb iz Slovenije in Furlanije. Bili so to pravniki, občinski pravniki, uradniki, pedagogi in prosvetarji ter zastopniki različnih mladinskih organizacij.

Evropska hiša je tokrat iz koroških krogov povabila na sestanek vidne osebnosti, ki so izmenjali poglede in izkušnje o različnih vprašanjih. Mladinski gostje pa so imeli priložnost v mladinskih klubih priti v stik z mladimi Korošci. Nekateri mladinci so se udeležili otvoritve mladinskega središča avstrijskega sindikata, medtem ko so drugi obiskali kmečko ljudsko visoko šolo na gradu Hrastovcu.

Za uvod je imel dir. Wunder lep pozdravni nagovor, ki ga je zaključil s pomembnim stavkom: **Bodite složni v upanju na združeno Evropo!** Podžupan Flucher je v imenu odsotnega župana prinesel prisrčne pozdrave mesta Celovca ter v nadaljevanju med drugim opozoril na dobre sosedske odnose z Gorico, Ljubljano in Vidmom. Deželni glavar je poslal pozdravno poslanico, katero je dr. Oberleitner prebral v vseh treh jezikih.

Kot predstavnik Narodnega sveta koroških Slovencev je bil navzoč g. prof. dr. Vospornik, ki je tudi prevajal iz slovenščine v nemščino in obratno.

KATOLIŠKA PROSVETA

priredi

NA DRUGO ADVENTNO NEDELJO, 10. DECEMBRA, OB 14. URI V FARNI DVORANI V ŠKOCIJANU

KONCERT MARIJINIH PESMI

Sodelujejo cerkveni zbori iz Dobrle vasi, Kazaz, Obirskega in Želinj, Pliberka, Rebrce, Škocijana, Šmihela in Št. Vida v poedinih nastopih in skupnem nastopu pod vodstvom g. Tomaža Holmarja. Med odmorom svira mladinski orkester z Rebrce.

Režijski prispevek 10.— šil. Gojenke servirajo topel čaj.

Vsem ljubiteljem ubranega petja, naših ljudskih in umetnih Marijinih pesmi ter vse prijatelje duhovno-kulturne prosvete

iskreno vabi

Katoliški delovni odbor

MIRKO KUMER:

12.nadaljevanje

Pri prijatelju Hubertu Bringsu

Najprej me je peljal na svoje bogato opremljeno stanovanje. Ima najeto celo drugo nadstropje v veliki hiši na trgu. Njegova žena, hčerka Ursula, ki je ravnokar končala visokošolski študij, sta se razveselili svidenja. Pred desetimi leti smo se videli pri nas na Blatu. Bila je takrat mlada deklica, gimnazijka, danes pa že mlada profesorica.

Moj prijatelj je bil vedno protinaciistično in krščansko usmerjen. Spoznal je pri vojaki v meni somišljenika in mi marsikaj zaupal. Pri naši enoti je nabavljaj živila in se je dobro obnesel. Proti koncu vojne so ga uporabljali za sla med štabom in našo enoto. Nikoli ni v boj posegel in je po vojni izjavil, da ni niti enkrat streljal s puško. Povsod je iskal glasbo in stikal v Rusiji za instrumenti in klavirji. Pomagali smo mu pri iskanju, nakar nam je ob prostem času po cele ure igral po notah ali pa na pamet. Ko smo se umikali iz Rusije na Estonsko in Letonsko, je igral na orgle tamošnjih cerkva. Tlačil sem mu včasih meh in mu prevajal pogovore z domačini; tako

se je spletlo nekako prijateljstvo med nama. Proti koncu vojne so naju ločili. Ko sem se iz ruskega ujetništva vrnil, sem pisal na njegov naslov. Odgovorila mi je žena, da je ujet v Rusiji, in da vodi tam taboriščno godbo in artistični ansambel. Delal je pri obnovitvi porušenihih tovarn v Estoniji, padel z nekega ogrodka in kot invalid, do kosti shujšan, prišel leta 1949 domov. Tam je dobil zopet svojo službo, si opomogel in me kot letoviščar že dvakrat na Koroškem obiskal.

Tudi njemu, kot že prej Zofki Drenovec, sem podaril hišni blagoslov, koroški poljski križ z encijanom. Nato so se vrstili pogovori o družinskih razmerah in o spominih na vojna leta pozno v noč. Pili smo naše domače sadne žganje in prekajeni koroški špeh, kakor tudi nemške pijače in pikantne jedače.

Pokazali so mi razne slike iz vojne dobe in novejšo nemško literaturo, ki piše o onih področjih, kjer sva se bojevala. Povedal sem jim, da sem tudi jaz popisal svoja do-

živetja o vojni, in da bodo morda objavljena v knjigi Družbe sv. Mohorja.

Drugi dan sva šla obiskat mojega bivšega vojaškega predstojnika stražmojstra Williija Feige. Ta sedaj služi pri pravosodnem ministrstvu v Bonnu in izstavlja kazenske karte. Je to katoliški mož, ki je tudi kot vojak gledal v podrejenem vedno sočloveka-kristjana. Ko sem bil proti koncu vojne zaradi prekršenja službene dolžnosti postavljen pred vojaško sodišče, se je ta blagi predstojnik zavzel zame in dobro pričeval. Njegovo pričevanje je zaleglo, dobil sem milo kazen, ki bi jo moral prestati po končani vojni. Ta pa je bila po porazu Nemčije zbrisana. Zahvalil sem se značajnemu človekoljubu za takratno pričevanje. Vidno je bil ganjen, da mu nekdo po 22 letih izreče zahvalo za njegovo dobro delo. Povedal mi je, da je bil vedno človekoljub in tudi sedaj, ko mu je naloženo težko breme, ko mu je žena, zadeta od možganske kapi, pol mrtvoudna, ne kloni, ampak ji skazuje stalno skrb in ljubeznivost. Tudi za to dobro delo boš dobil od Boga plačilo, sem mu dejal ob slovesu.

Prijatelj Hubert Brings mi je še razkazal najprej svoje službeno mesto, cerkev Münstro v Bonnu. Je to veličastna stavba gotičnega sloga, stara več kot tisoč let. Na te stavbe so zapadni Nemci zelo ponosni. Nekoč, na fronti, je svojemu majorju — poveljniku oddelka topništva zabrusil v obraz, da so imeli na zahodu Nemčije že veličastne stolnice, ko so se v vzhodni Prusiji, od koder je bil major doma, še divji prašiči valjali z zadnjicami po želodu tamkajšnjih dobovih lesov. Major mu tega ni zameril, ker je bil tudi sam umetniško navdahnjen.

Čeravno je bil delavnik, sem videl v stolnici mnogo vernikov. Pred nekaterimi oltarji je gorelo na posebnih ploščah veliko število zaobljubnih sveč. Kdor ima kako posebno željo, kupi in prižge tam svečo in upa na izpolnitev svoje prošnje. Zdelo se mi je podobno kot na Ruskem, kjer verni narod prižiga svečke v čast Bogorodici, da bi izprosila milost ubogim vernikom.

Opozoril me je na freske in slikarije v stolnici stare več sto let in mi pokazal orgle, na katerih igra ob službi božji. Je to izredna reč. Tastature so v štirih nadstropjih, ob straneh pa nešteto registrov. Tu je mogoče izvabiti orglam različne glasove. Zaigral je nekaj akordov; zadonela je tromba, tam zopet flavta, cimbale, in vse mogoče, da sem kar strmel. Vse gre električno brez vsakega napora. Tu je treba mojstra, da zna vse to uporabljati.

Spomnil sem se, da je ta virtuoz na orgle igral na naših cerkvenih orglah ob priliki obiska pri meni tudi pri Sv. Luciji, pri Božjem grobu, v Nonči vasi, Pliberku, Šmihelu in Vogrčah. Igral je iz slovenskih not. Najbolj mu je bilo všeč ljudsko petje pri Sv. Luciji na Št. Vorančah. Posebno zaključna pesem „Je angel Gospodov“ mu je ugajala. Zagodel jo je na orgle na Humcu v več glasovnih variacijah. Tudi v Večni vasi, kamor smo šli na žegnanje, jo je na koru zaigral. Naše stare orgle so se mu zdele zanimive. Povedal je, da je v njih veliko starodavnih piščali. Svetoval je, da naj jih damo popraviti, posebno te pri Sv. Luciji, na Humcu in Nonči vasi.

V Bonnu je učil več mladeničev orgljanja. Pa so lahkomišelnosti to izrabljali, da so v njegovi odsotnosti igrali na orgle in snemali na magnetofonski trak in se pozneje drugje postavljali s predvajanjem. Zalotil jih je pri tem početju in jih očetovsko pokaral.

Po ogledu Münstra mi je pokazal še univerzo v Bonnu, katera je v glavnem nameščena v veličastnem gradu, ki ga je zgradil, oziroma dal zgraditi sin avstrijske cesarice Marije Terezije. Habsburžani so imeli svojčas ob Renu veliko oblast. Nato sva odšla na obrežje Rena in občudovala plovobo rečnih ladij. Kot pri nas avtomobili na cestah, plovejo ladja za ladjo po tej mogočni široki reki. Plovba je mednarodna, zato vidiš na ladjah zastave vseh zapadnoevropskih držav. Svojčas so Francozi zasedli Nemčijo od zahoda do Rena. Zato stoji danes na obrežju te reke v parku spomenik nacionalnemu nemškemu pesniku iz časa Napoleoneve dobe z napisom: „Rhein ist Deutschlands Strom aber nicht die Grenze.“

Pokazal mi je še, kje stojijo ob reki navzgor nadaljnje zgradbe številnih visokih šol, kje da so vladna poslopja. Bivše cesarske palače niso mogle vseh državnih uradov sprejeti. Veliko so morali na novo zgraditi. Kaj trajnega do sedaj še niso naredili, ker Nemci še vedno upajo na povratek v Berlin.

* Ren je nemški veletok, a ne meja.

DIE NEUEN CORTINA MIT DEN VERBESSERUNGEN 1968 EINGETROFFEN

CORTINA

1300	49 PS	44.650-
1600	64 PS	46.550-
GT	82 PS	55.900-
COMBI	64 PS	53.850-

SINTSCHNIG

KLAGENFURT
SUDBAHNGÜRTEL 8
TELEFON 53-20

Ali sadimo drevesca jeseni ali spomladi?

Nasvet, ki velja še danes

Marsikdo se danes zanima, kdaj je bolje saditi sadno drevje: jeseni ali spomladi. Po tem dobi odgovor. Če pa tak odgovor primerjamo z nasvetom, ki ga je prejel sadjar pred sto leti, spoznamo, da so osnovna pravila za čas sajenja nespremenjena. Nekatera spoznanja, do katerih so prišli strokovnjaki pred dobrimi sto leti, veljajo še danes in bodo bržkone še veljala.

Poglejmo, kaj svetujejo sadjarjem »KMETIJSKE IN ROKODELSKE NOVICE« grudna (decembra) 1848 leta!

»V ti reči je veliko nasprotnih misel. Nekateri vrtnarji pravijo, da je drevesa boljše

Pri nas na Koroškem

SELE

(Pipanov dom je dobil mlado gospodinjjo)

Na Borovnici v bližini skalnate Košute se razprostira lepo posestvo in v njem stoji hiša z gospodarskimi poslopji, žaga z domačo elektrarno. To je pd. Pipanov dom.

Oče in mati sta že prekoračila dobo krepkih moči, hči Marica je že žena in mati pd. Jehartova, sin Florijan bo kmalu prevzel gospodarstvo. Pripravlja se na to tudi s tem, da je domu oskrbel mlado gospodinjjo. Katero pa?

Iva Krevec, po rodu iz Solčave, je bila gosjenka gospodinjke šole v Št. Rupertu, nato je služila eno leto v Beli, dve leti pa kot gospodinjka pomočnica in natakarka v tukajšnji Skutovi gostilni. Vse je spoštovalo pošteno in delovno dekle. To je izbral Florej za svojo življenjsko družico, ona pa njega. V soboto, 25. novembra, ju je stanovski urad priznal za poročena, cerkveno zvezana pa sta bila še isti dopoldan na Brezjah. Priči sta bili: za ženina svak Jožef Oraž, za nevesto Erik Ogris, njen dosedanji gospodar.

Vsi Selani jima čestitamo, prepričani, da bo v Pipanovem domu vzcvetela nadaljnja družinska sreča.

OBVESTILA

Naročnino verskega lista »Družina« in revije »Cerkev v sedanjem svetu« morete plačati tudi tako, da jo oddaste ali plačate v upravi Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

V trgovini Družbe sv. Mohorja v Celovcu je na razpolago lep stenski zemljevid **Svete dežele**, primeren za okras veroučnih in župnijskih prostorov. Dobi se tudi list z natisnjenim začasno odobrenim slovenskim prevodom »kánona«, **Slovilo sv. maše**.

Rojake iz Celovca vabimo, da dvignejo letošnje Mohorjeve knjige v Mohorjevi prodajalni ali pa sporočijo, da jim jih pošljejo na dom. Ne zamudite lepega knjižnega daru!

Za vse koroške rojake je prvi del Rožmanovega življenjepisa zelo zanimiv in poučen, saj opisuje **dobro okoli prve svetovne vojne na Koroškem**. Življenjepis je še na razpolago v broširani izdaji ali pa s trdimi platnicami vezan.

ZA TISKOVNI SKLAD so darovali:

Anica Šajnovič, Peoria (USA); 7.—\$; Kure George, Toronto (Canada); 5.—\$; Slemc Franc, Cleveland, 2.—\$; Rev. Vogrin Jože, Parkers Prairie (USA) 1.—\$; prof. Jože Wakounig, Celovec, 120.—šil.

Po 20.—šil.: Simonitsch M., Stobce; Niko Karner, Celovec; Bernot Hubert, Nikolsdorf; Roza z Radiš; Keber Anton, Tinje; Kos Antonija, Einöde; Thaler Ana, Pliberk; Kuster Marija, Žitara ves; Gomernik Terezija, Grabalja ves; Valentinič Franc, Gora.

Po 11.—šil.: Ožgan Ljudmila, Starigrad; neimenovana, Zagorice; Hudobnik Stefan, Nonča ves; Perdacher Jožef, Holbiče.

Kuster Apolonija, Žitara ves, 15.—šil.

Po 10.—šil.: Schwikarschitz Franc, Dunaj; Wutte Jožef, Št. Peter/Vaš; Martinšič Angelina, Podgrad; Simonič Uršula, Št. Peter; Markun Anton, Korte; Petrovnik Marija, Vogrče; Mečina Jožef, Gora; Kulnik Miha, Zeluče.

Po 5.—šil.: Slanitz Marija, Mlinče; Kernjak Justina, Št. Ilj; Žager Antonija, Kotmara ves.

Vsem darovalcem iskren Bog plačaj!

o jeseni, drugi pa spomladi presajati, nekaterim je vseeno.

Tisti, ki jesen za najpripravnější čas imajo, trdijo: de v suhi, rahli pešnati zemlji, če ne pride zgodaj huda zima, drevesne korenine pozimi nastavijo precej tistih tankih koreninic (sesavk), katere iz stranic na vse kraje rastejo in iz zemlje rodovitnost sesajo: te male koreninice — pravijo — se pri spomladanskim presajanju, če se še tako skerbno zgodi, lahko pokončajo; in ker so poleti že zeleno kožico čez dobile, tudi ne zmrznejo lahko.

To bi bilo že vse prav in dobro, pa kdo nam dober stoji, de bo zima mehka, če je pa zima ostra, seže zmrzlina tako globoko v prekopano zemljo, de korenine v srežu ne morejo sesavk nastavljati, in de pri obrezovanju ranjene korenine pozebejo, ako jih vertnar gladko ne prireže in z voskam namaže; ali pa pridejo tako ob svojo moč, de imajo spomladi veliko opraviti, de zimsko škodo spet poravnajo in se ožive. Tudi se zna drevesom pri obrezovanju vej pri verheh velika škoda zgoditi, da se prirezane veje pozimi posuše, in tako se primeri, kak nek zveden vertnar pravi: Obrezovanje dreves o jeseni se mi zdi, kakor striženje ovce v jeseni — oboje je napačno.

V težki, ilovnati in vlažni zemlji — pravijo vertnarji — naj se drevesa nikdar o jeseni ne presajajo.

Po mojih skušnjah je za vsa plemena sadja in tert konec zime, preden spomladanski čas nastopi, narpriljavni čas jih presajati.

Res je, če o jeseni okoli presajenih korenin strohnjenega listja ali plev, spersteniga pezdirlja ali enake soderje osuješ in s perstjo zadelaš, jim ne bo zima škodovala — ali tako ravnanje je sitno, če imaš veliko dreves presaditi, in miši bojo rade gnjezda v to oklado naredile. Veliko skušenj že imam v vertnarstvu, pa malo dreves se mi je posušilo pri spomladanskim, veliko več pa pri jesenskim presajanju. Zato ostanem pri spomladanskim — se ve de dreves nikoli ne presajam, kadar že muzga v les gre in perje zeleneti začne.

De je pa zemlja za presajanje dobro pripravljena, dam zgodaj o jeseni, preden zmrzovati začne, jame skopati za jabelka in hruške 24 čevljev narazen, 3 čevlje globoko, 4 pa široko. Perst pa, kader jamo kopljem, ločim. Verhno rodovitno denem na eno stran, šuto in kamne pa preč spravim. Skopana perst se čez zimo sama zrahlja in obile rodovitnosti navzame. Pri sajenji denem nar boljši perst verh korenin. — Ako je zemlja pešnata in rahlja, zalijem korenine, da jim suša ne škoduje. — Pri zemlji, ki je na dnu močirna, dam jame 4 čevlje globoke skopati in kakor de bi cevi napravil, položim kosove cegla vanje, kar stori, da se voda lahko odteka. Na te cegle veržem toliko persti, kolikor je je treba, da ne pridejo korenine kmalo do ceglatne

podlage, kar se je posebno pri jabelkih menj bati, kakor pri hruškah, ker ne storijo tako dolgih korenin.

Nasvet je dobesedno prepisan; napisan pa je v slovenščini, kakršno je urednik časopisa dr. Janez Bleiweis uporabljal pred 120-letji.

Koledar gradiščanskih Hrvatov za leto 1968

Letošnji Koledar gradiščanskih Hrvatov je zopet skoraj takega obsega kot lani. Na prvih straneh najdemo kalendarj za leto 1968. Iz njega razvidimo, kateri svetniki se obhajajo v katoliški Cerkvi in da zaradi tega laže zasledujemo službo božjo.

Najbolj zanimiv je uvodni članek izpod peresa hrvaškega kulturnega delavca Ignaca Horvata, ki je tudi uredil Koledarsko knjigo: »Ali je nas Hrvatov preveč na Gradiščanskem?«

Pisec pravi, da so leta 1961 pri popisu prebivalstva na Gradiščanskem našli nad 24 tisoč Hrvatov. In kljub temu trdi sosod drugega jezika, da je Hrvatov preveč, ker zmerom in povsod: v gostilni, avtobusih, trgovinah, ali po drugih lokalih in uradih, kjer sedi skoraj v vsaki pisarni kak Hrvat, sliši skoraj samo hrvaško govoriti, kar mu seveda ni po volji. Avtor ugotavlja, da je Hrvatov na Gradiščanskem zmerom manj; od leta 1934 do 1961 se je število znižalo za 18 tisoč. Zakaj? Mislim, da ni treba razlagati, zakaj pada število hrvaškega prebivalstva. Paralela z nami je dovolj jasna!

Vendar pa Ignac Horvat nazadnje le goji upanje, da bo hrvaški gradiščanski narod rešilo pred propadom zanimanje, ki ga kažejo zadnji čas za njegovo prirodu, noše, šege, običaje, pesmi in plese ne samo Nemci, temveč tudi v tujini po evropskih mestih.

Ostalega branja je v Koledarski knjigi veliko in najbolj pestrega. Tudi raznih stvari za razvedrilo ne manjka.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Mestno celovško gledališče bo imelo v teh dneh sledeči program: PETEK, 1. decembra, ob 19.30: Der zerbrochene Krug (Razbiti vrč), veseloigra Heinricha von Kleista. — SOBOTA, 2. decembra, ob 19.30: Hänsel und Gretel (Janko in Metka), ponovitev predstave z lanskega leta; opereta Engelberta Humperdincka. — NEDELJA, 3. decembra, ob 15. uri: Die verkaufte Braut (Prodana nevesta), v treh dejanjih Bedricha Smetane, in ob 19.30: Hofloge (Dvorna loža), glasbena veseloigra Hansa Langa. — TOREK, 5. decembra, 19.30: Der Ort wo die Säugetiere sterben (Kraj, kjer umirajo sesalci); predstava bo v »gledališču na odru za vaje«. — SREDA, 6. decembra, ob 19.30: Der zerbrochene Krug (Razbiti vrč), zadnjikrat. — ČETRTEK, 7. decembra, ob 19.30: Viktoria und ihr Husar (Viktorija in njen Huzar), opereta Paula Abraham; premiera; 7. predstava za D-abonma in GWG-četrtek; 6. predstava za GWK-četrtek; 5. predstava za četrtkov podeželski abonma.

Na policah

Mohorjeve knjigarne v Celovcu

Za Miklavža priporoča Mohorjeva knjigarna za vaše male povesti in pravljice:

France Bevk: **Lukec in njegov škorec**; 101 str., broš. 12.— šil.

France Bevk: **Tatič**; 68 str., broš. 12.— šil.

France Bevk: **Pesterna**; 85 str., broš. 12.— šil.

Josip Jurčič: **Jurij Kozjak**; 149 str. broš. 15.— šil.

Josip Jurčič: **Domen**; 85 str., broš. 14.— šil.

Tone Seliškar: **Bratovščina Sinjega galeba**; 107 str., vezano 21.50 šil.

Fran Milčinski: **Tolovaj Mataj**; 147 str., broš. 12.— šil.

A. A. Milne: **Medved Pu**; 147 str., broš. 12.— šil.

Slovenske pravljice; 142 str., broš. 12.— šil.

Pastirica Drobčinica; 192 str., broš. 14.— šil.

Na zalogi imamo tudi otroške pravljice, posnete na gramofonske plošče: Martin Krpan, Pepelka, Desetnica, Mlada Breda, Svinjski pastir, Gospod in hruška, Trnjulčica.

Poleg zgoraj navedenih povesti in pravljic imamo še mnogo drugih del te vrste literature.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 3. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO-NEDELJEK, 4. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Za našo vas. Kaj nam pravi živnozdravnik? — 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem. — TOREK, 5. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Kulturna panorama. — SREDA, 6. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo — ČETRTEK, 7. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Jaka špicar: Lovski gospod — Janez Lajčar. Prof. M. Rus: Jezikovne napake — 5. — PETEK, 8. 12.: 7.00 Vsa lepa si, Marija. — SOBOTA, 9. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

VATIKANSKI RADIO v slovenščini:

Na kratkih valovih 48,47; 41,38 in na srednjih valovih 196 m: v ponedeljek in petek, ob 21.30; v torek, četrtek in soboto, ob 18.15.

Na kratkih valovih 41,38; 31,10 in na srednjih valovih 196 m: v nedeljo, ob 11.50.

UMRL PESNIK BASEV

V Sofiji je umrl Vladimir Bašev, eden izmed najuglednejših bolgarskih pesnikov. Iz bolgarskega glavnega mesta poročajo, da je Bašev umrl v avtomobilski nesreči.

GEBRAUCHTWAGEN

ES IST RICHTIG

daß unsere Gebrauchtwagen den passenden Preis haben, in Ordnung und verkehrssicher sind. Solche Gebrauchtwagen suchen Sie doch?

ES IST FALSCH

wenn Sie annehmen, wir würden in dieser Anzeige nur schreiben, daß unsere Gebrauchtwagen neuwertigst sind und zu billigsten Preisen verkauft werden.

ES IST RICHTIG

daß wir unsere Gebrauchtwagen genau kontrollieren und durchsehen, sie im Rahmen der Möglichkeit instand setzen und den Preis knappest kalkulieren.

WIR FREUEN UNS AUF IHREN UNVERBINDLICHEN BESUCH
UNSER GESCHULTES PERSONAL BERÄT SIE GERNE UND GENAU

Autohaus Kaposi & Co., Gebrauchtwagen, Klagenfurt, St. Ruprechter Str. 8 Tel. 700 37

Odmevi na gostovanje na Primorskem

Koroška „Miklova Zala“ (Novi list)

V soboto zvečer je gostovalo v Trstu prosvetno društvo „ROŽ“ iz Št. Jakoba na Koroškem. Na odru Kulturnega doma so pripovedovali zgodbo koroškega dekleta, ki jo nosijo koroški Slovenci v svojih srcih in je nekaj tako njihovega, kot je naša last pesem o lepi Vidi.

Povest o Miklovi Zali je napisal Jakob Sket in govori o dekletu, ki je komaj doživelo srečo poročnega slavlja, ko se je za vse življenje zvezalo s Serajnikovim Mirkom, a že so pridrvili Turki in razbili to srečo. Koroški kmetje so bili premagani. Židovski trgovci Tresoglav je izdal taborišče, njegova hči Almira pa hoče Zalinega moža in zato spelje Zalo v turški tabor, da jo tam ugrabijo in odvedejo v Carigrad na Sultana dvor. Iz sedemletnega suženjstva jo reši stric, ki je bil tudi odveden na sultanov dvor. Ko je nekoč na straži in sliši, kako poje Zala koroško narodno pesem „Gor čez izaro“, vstane tudi v njem znova hrepenenje po domu. Z Zalo zbeži z dvora in posreči se jima vrnitev domov. Zala in Mirko začneta skupno srečno življenje.

Zgodba je zajeta iz žalostne in težke preteklosti koroških Slovencev, zato so jo Korošci znova in znova radi brali. Zaradi te tipičnosti in neposrednosti pa so jo želeli gledati tudi na odru. In tako jo je pred 60 leti dramatisiral koroški rojak Jaka Špicar. Dramatizacija je ohranila vse posebnosti Sketove zgodbe. Tudi v vsebinskem oziru je Špicarjeva dramatizacija ostala zvesta povesti. Njena velika prednost je v tem, da je ohranila tisto tipično koroško čustvenost in miselnost, ožornost in mehko, kakor jo je zajel v zgodbo Sket. Njena odrska hiba pa je v preveliki etničnosti in pomanjkanju strnjivosti in napona dejanja. Tako je preveč pripovedovanja za eno predstavo, posebno še, če režiser ne da uprizoritvi ritma in če ne skrči vsaj nekaterih prizorov.

Kasneje se je lotil dramatizacije Marko Bajuk, ki je hotel bolj strniti dejanje. To se mu je sicer posrečilo, toda živega občutka koroškega človeka, njegovega pristnega doživljanja pa ni ohranil. Se manj se je posrečilo ohraniti pristnost Miklove Zale največji Žižkovi dramatizaciji. Ta je šel tako daleč, da je prvotno Sketovo povest potvoril in jo seveda povsem oddaljil od miselnosti koroškega človeka. Pač pa ima v odrsko-dramaturškem oziru prednosti pred prejšnjima dramatizacijama.

Vendar se Korošci znova vračajo k Špicarjevemu tekstu, ker jim je najbližje. Ko igrajo Miklovo Zalo doma, traja po tri in pol, štiri ure. In Korošci sledijo prizorom zgodbe z vso predanostjo, ki bi jo mogli primerjati samo zanimanju in navdušenju Grkov, s katerim so nekoč spremljali svoje velike dramske

prireditve in so pomenile resnične praznike zanje.

Miklova Zala je del zgodovine koroških Slovencev, v njej živi Rož in Rožani. Hrepenenje Miklove Zale nosijo Korošci v svojih dušah in jih spremlja, kamor odhajajo.

Zato so to zgodbo prinesli tudi v Trst, tako in tako dolgo, kot jo poznajo. Hoteli so nam to povedati na odru celo, od začetka do kraja.

Ko smo v soboto gledali njihovo igro in poslušali njihovo pripovedovanje v pristni domači govorici, smo čutili vsi, da moramo občudovati njih pogum, njihovo predanost, pa njihovo ljubezen do domače govorice in do tradicije, do vsega, kar je njihovega. Občudovali smo tudi veselje do igranja.

Rečemo lahko tedaj, da je zaživela pred nami na odru Koroška, tista pristna nepotvorjena Koroška z vso svojo poezijo in melodijo, ki diha iz zemlje in čustvovanja tamkajšnjih ljudi. Morda bi režiser Janko Janežič mogel strniti nekatere prizore in pospešiti ritem, morda bi zmanjšal število pesmi, ki jih pojo, a že to, da je navadil ljudi, da so tako neprisluseno, domače, pa brez zadrege govorili in se kretali na odru, že to je veliko. Nekateri prizori pa so polno

„Miklova Zala“ prvič pri nas v pojočem rožanskem dialektu

(Primorski dnevnik)

Tudi v soboto zvečer se je pokazalo, da primorske ljudi še vedno privabi obisk Korošcev. To je pokazal polno zaseden Kulturni dom (za vse ni bilo dovolj sedežev). Občinstvo je privabila to pot „Miklova Zala“, kakor pač ta ljudska igra vedno privablja mnogo gledalcev.

Spominjamo se, da so to igro kmalu po vojni — skoraj bo 20 let tega — igrali Openici; potem jo je igralo SNG na prostem na stadionu; lani so z njo gostovali prosvetarji iz Kostanjevice na Krki. Sedaj pa so prišli koroški Rožanci, od koder je bila Miklova Zala doma. Razumljivo je torej, da je bilo med našimi ljudmi za prireditev veliko zanimanje.

Gostje igrajo svojo „Miklovo Zalo“ v rožanskem dialektu, razen župnika, tujca Tresoglava in njegove hčere ter Turkov. S tem je seveda govorica kmečkih ljudi povsem pristna, domačina in koroškim gledalcem toliko bolj draga. Za Tržačane je bil koroški govor tu pa tam nekoliko trda kost, vendar so lahko dejanju na odru sledili, ker jim je že znano.

Koroški amaterji so nastopili z dramatizacijo, ki jo je po povesti Jakoba Sketa pripravil Jakob Špicar že pred 60 leti. Janko Janežič pa je delo zrežiral. Njegovo delo

in doživeto zaživeli, tako slovo Mirka in prizor, ko se spoznata Zala in stric v sužnosti. Tudi posvetovanje vaških mož je precej naravno.

Šentjakobčani so spravili na oder okrog 50 igravcev in pevcev. Tudi množični prizori so bili taki, da ni bilo čutiti v splošnem velike zadrege. Seveda bi si želeli mestoma hitrejših odgovorov na vprašanja in bolj spontanega dialoga.

V tem številnem zboru nastopajočih so zelo dobro reševali svoje vloge: Serajnik, Tresoglav, Zala, Mirko in stric Marko. V splošnem so bili prizori v domačem okolju bolj spontani in doživeti kot pa v turškem okolju razen že omenjenega srečanja med Zalo in stricem. Razumljivo je, da so nekatere scene bolj igravsko šibke in da včasih dialog nekoliko preveč zastaja. Morda bi kdo še take šibke točke pomagal izgladiti. Razumemo, da je vloženega v predstavo mnogo truda in idealizma in da takih nastopov ne moremo ocenjevati z istimi merili kot poklicno gledališče.

Igralci so bili oblečeni v zelo lepe narodne noše. Vsi so svoj nastop razumeli z vso resnostjo. Imel si vtis, da Miklovo Zalo Korošci živijo in ne igrajo. Zato zanje trajanje ne igra vloge, saj so se vtapljali v spomin in so podoživljali svojo usodo.

J. P.

„Miklova Zala“ je osvojila Trst in Gorico

(Katoliški glas)

Tako v Trstu kot v Gorici so doživeli koroški igralci iz Št. Jakoba v Rožu s svojo igro „Miklova Zala“ resnično zmagovalno. Obe dvorani, tista Kulturnega doma v Trstu in tukajšnja Kat. doma v Gorici sta bili razprodani do zadnjega sedeža; v Gorici so se morali premnogi zadovoljiti s stojišči, kar je bila precejšnja žrtev, saj je igra trajala tri ure in pol.

Gostje s Koroškega so podali „Miklovo Zalo“ v mehkem in za naše ljudi nenavadnem rožanskem narečju, le župnik, židovski oderuh Tresoglav s hčerko Almiro in Turki so nastopili v književnem jeziku. Režiser je to storil namenoma, da pride govorica kmečkih ljudi do polnega izraza. Seveda je bila ta okoliščina za gledalce precej trd oreh, ker marsikaj niso razumeli, a dogajanje na odru je samo od sebe pomagalo k tolmačenju igre.

Nastop koroških igralcev je imel jubilejno ozračje, saj so nastopili stotič v sedanjih zasedbi in v režiji Janka Janežiča. Še posebej pa je igro povzdignila navzočnost Jakoba Špicarja, ki je sedaj že 83 let star in je pred šestdesetimi leti igro dramatisiral. Sedaj živi v Ljubljani. Zelo prevzet je pred igro pozdravil z odra občinstvo in izrazil zadovoljstvo, da mu je dano še po tolikih letih doživljati zmagovalno njegove stvaritve.

Igralci so seveda vsi domačini iz Št. Jakoba v Rožu. Njihovo nastopanje zažari še v posebni luči, če pomislimo, da hodijo na vaje na večer po opravljenem delu, v lepem in grdem vremenu, ne da bi jim kdo plačal izgubljeni čas ali povrnili potne stroške. Vsi so pokazali pogum in dosti dobre volje, nekateri pa so se že zelo približali ravni poklicnih igralcev. Zelo so igro poživile pisane obleke in pevski vložki, ki jih je pripravil Francelj Fuger.

Igralce je spremljal dr. Pavle Zablatnik, predsednik Krščanske prosvetne zveze iz Celovca, ki jih je občinstvu tudi predstavil ter povedal na obeh odrih uvodno besedo. Koroški gostje so prenočili v Dragi, se v nedeljo udeležili sv. maše na Pesku, v opoldanskem urah pa prišli v Gorico, kjer so imeli kosilo v Alojzijevišču in deloma v Zavodu sv. Družine. Po končani igri so se veselo sprostiti, se predali svoji blagoslavni pesmi ter zelo zadovoljni zaradi lepega sprejema v Trstu in Gorici odrinili proti polnoči v svoj prelesten Rož — domovino Miklove Zale.

NOVICA Z GRASKE UNIVERZE

Iz Grada nam sporočajo, da je bil univ. prof. dr. Stanislav Hafner imenovan za predstojnika inštituta za tolmače.

Janez Jalen

35

Ograd

»Ne smeš tako govoriti, Tonče,« je ukorila Pavla cigana. »Saj je stara ciganka na zadnjo uro popravila, kar je bila zagrešila.«

»Popravila, popravila. Kadar koga jemlje vrag, bi vsak popravljal. Ga nič ne stane. Prej naj bi si bila premislila, dokler je bila Kati še zdrava. Potem bi ne bilo treba hoditi sedaj meni za morje. Upam, da so tam naši ljudi bolj poštene.«

Da odvrne cigana, še bolj pa Pavlo, od bridkih spominov, je posegel v besedo doktor Vipavec:

»Čez morje greš, Tonče?«

»Da, gospod! Proti Egiptu, od koder je naš rod doma.«

»Egipt, praviš, da je domovina ciganov.«

»Da, gospod. Tamo smo bili cigani bogati ljudi. Veliko smo imeli konj in kamel in živine in lepe šotore in zlate prstane in uhane. Pa nas je Bog preklel, da se moramo potikati po svetu. Nas in pa Jude. Jude, ker so Gospoda Jezusa na križ pribili, nas pa, ker nismo hoteli sprejeti svete družine pod šotor, ko so bežali Jezus, Marija in Jožef pred grdim Herodežem, ki so ga živega črvi jedli in ga sedaj vrag peče v peklu.«

»Pa imaš denar za vožnjo?«

»Ga mi ni treba. Ubrane ciganske gosli vsaka barka rada sprejme na krov.«

»Še nam bi kaj zaigral.«

»Bom.«

Z jasnine neba je Brda obsevala luna. V Gradišnikovi hiši pa so gosli cigana Tončeta ljubile in hrepenele, vriskale in rezgale s konji na paši in se nazadnje pozabavale na valovih morja. Iz pogovorov ob ognjišču je cigan ujel, da iščejo časopisi Pavlinega moža. Tonče se je doktorja Andrejčiča dobro spominjal. Zadnjič ga je videl pri Malnarju na Bledu, preden je sam odšel k vojakom. Cigani so godli, gospoda pa je plesala. Doktor Andrejčič skoraj ves večer samo s Staničevim Olgo. Tonče je to pred Pavlo in Gradišnikom previdno zamolčal. Zavoljo lepšega, v resnici pa, da bi se ne zmotil, si je pa še natančno ogledal Filipovo sliko. Razgret od vina in vnet za lepo in dobro gospo Pavlo, se je Tonče za slovo veril pri spominu svojega očeta in vseh svojih dedov prav do egiptovskih pradedov, da poišče dobrega gospoda doktorja in ga privede nazaj lepi gospe Pavli, pa če bi moral prehoditi križem krašem ves svet.

Tonče je odšel spat v hlev, družba ob ognjišču pa je še posedela ob črni kavi.

V zvoniку svetega Ignacija v Gorici je ura bila ravno polnoč, ko je zdravnik Vipavec zanosno stopal prek Travnika proti svojemu stanovanju. Ta večer ga prav nikamor več ni mikalo. Doma je spil samo še požirek slivovke, zavoljo pregreto, naglo legel in zaspal.

Pavla v Brdih pa še ni spala. Bila je kakor vsa razbolena. Naj se je še tako branila, se ni mogla otresti misli na nesrečno ciganko Kati. Nazadnje je začela moliti za pokoj njene duše in se ni zavedala, kdaj so njene budne misli prešle v spokojne zanje.

Niti mesečina, ki je lila skozi okno, je ni več motila. Prebudilo jo je šele pozno sonce. Veliko in temnordeče je vzhajalo že več dni zapored na jasno jesensko briško nebo. Otroci so mu zimsko opešanost privoščili. Mogli so mu gledati naravnost v obraz.

Omamno cvetje

Zime ni bilo skoraj nič. Ob suhih figah, kuhanem kostanju in lešnikih in ob poticah in vinu so brž minili božični prazniki. Brda je sneg pobelil samo mimogrede in burja se je hitro unesla. »Breg, breg,« je za pusta že Brice klicala bregarica obrezovat trto.

Post se je pa razcvetel. Sončna zatišja so pozlatile trobentice, zakimali so zvončki, na modri jetrniki pod grmovjem je spomladinski veter otresal z obrankom na leski svetlorjavi cvetni prah, ob vrtnih zidovih so pa zadišale prve vijolice.

Vzcvetelo je tudi zgodnje drevje. Še preden je odgnala trava, so se razpustili beli mandeljni, za njimi pa rožnate marelice in rožnatordeče breskve. Za veliko noč so cvetele in zelenele obenem že hruške.

V vrhovih dreves je zjutraj in zvečer neutrudno žvižgal kos, v gajih se je oglašal drozg, vmes so žvrgoleli drugi drobni pevci, v bregovih pa so se sklicavale kotorne.

Za mirno spreletajočimi se postovkami so se vrnile z juga urno sem in tja švigajoče lastovice. Nešteto ptičev pa se je mudilo ob Soči navzgor naprej proti severu v svoja gnezdišča.

Pred panji so šumele čebele, na prisoč-nih zidovih so pobrenčavale muhe, na cvet-

je pa je sedalo čedalje več čmrljev in metuljev.

Od dne do dne bolj je budila pomlad čez zimo otroplo zemljo, vznemirjala ptiče in jih priganjala, da so si hiteli znašati gnezda.

Tudi Gradišnikovo Pavlo sta cvetje in pesem ptičev vznemirila, pa se tega niti zavedala ni. Še skoraj ni mogla. Že pet let pravzaprav ni doživela prehoda iz zime v prvo cvetje in petje, vsaj v Brdih ne. Sedaj pa je oboje občutila, kakor bi budila in klicala in vabila pomlad tudi njo v novo življenje. Čez zimo, ki jo je večinoma prebivala v Gorici, jo je zjutraj že zopet mikalo nazaj v Brda, zvečer si je pa že spet zaželela mesta. Podobna je bila ptiči, ki si nikakor ne more izbrati prave veje za svoje gnezdo. Služkinja Barbka se je neprestano beganja sem in tja naveličala in je ostajala, kadar je le mogla dobiti vsaj malo izgovora, pri Pavlini mami v Brdih in ji pomagala gospodinjiti.

V Gorici se je Pavla večkrat spomnila svojega moža. V Brdih je na Filipa le redkokdaj mislila. Spomin na pobegega je tonil v dišečem spomladanskem cvetju in v zboru ptičjega petja. In pa — leta dolgo sta bila že narazen, skoraj trikrat dlje, kakor sta živela skupaj. Tudi nihče rad ne vpleta v venec svojih lepih in nasmejanih mladostnih spominov kasnejše mrke bridkosti.

Na doktorja Vipavca je pa Gradišnikovo Pavlo spomnil skoraj vsak cvet in marsikateri opravke. Največkrat si je predstavljala, kako lepo bi bilo, če bi bila ona Andrejeva žena. Spočetka se je teh misli otepala. Ščasoma jim je čedalje bolj popuščala, čim

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

FRANC RESMAN:

22

Iz dnevnika slovenskega izseljenca

Na pot v Nižo Avstrijo

Veseli smo se poslovili od vseh sotrpinov in vsem želeli, da bi tudi oni bili kmalu rešeni. Franc je šel sicer spet nazaj v Feucht, kjer se je učil. Mi pa smo se peljali z železnico — tokrat čisto druge, boljše volje — preko Monakovega, Solnograda na Dunaj (na zapadni kolodvor). Huje je bilo z vso prtljago in vsemi otroki priti na tramvaj in s tem na južni kolodvor. Pa je le šlo. Od tukaj smo imeli direktno zvezo v stransko dolino Pisting v Miesenbach. Zvedel sem tudi, da bomo ob 8. uri zvečer že tam. Hitro sem oddal telegram in naznanil, da bomo prav kmalu prišli.

Medtem se je znočilo in kmalu se je tudi začel naš vlak pomikati po vedno bolj ozki dolini. Gredé mi je sprevodnik tudi povedal, da je skoro ves naš tovor tudi na vladu z nami, in če bomo pomagali, bodo razložili v Miesenbachu, drugače pa moramo po vse reči še dve postaji naprej v Gutenstein. Postaja sama je bila samo majhna kočica in v temi in dežju, kot je bil tisti dan, se je vlak peljal še nekaj deset metrov naprej in se ustavil pred večjo gostilno. K sreči nas je pričakovala praktikantinja Mareschevega posestva in še neki vojak s konjem in vozom. Hitro smo naložili vse svoje reči na voz, Tonija, najmlajšega sina, posedli spredaj med kočijaža in počasi pognali konja, mi pa tik za vozom peš, ker moč je bila sila temna in dež je vedno bolj padal. Kmalu je še močen veter ugasnil laterno vozaču, da sem mu moral dati mojo žepno svetilko. Tako smo tavalili in čofotali v temi za vozom. Poleg ceste pa nas je spremljal potok in je šumelo enkrat na desni strani, enkrat na levi. Začel je pešati tudi osemletni Hajnček; posadil sem ga na voz ter ga držal. A naenkrat sem bil do kolen v vodi in sem moral vzeti otroka na rame, ker samega pustiti na vozu tudi ni kazalo. Hodili smo že dobro uro, ko je še žena začela zaostajati: bila je že čisto utrujena in obupana, ker ni hotelo biti konca poti in tudi voda, vsaj nam se je zdela, je vedno bolj šumela. Spet sem bil v vodi, tokrat kar sredi potoka, prelzel sem, da držim par korakov poleg poti brv čez potok. A k sreči smo bili že na dvorišču našega bodočega doma.

Vendar na cilju. Naš novi dom

V hiši je bila luč in so nas pričakovali. V »majeriji«, tako smo rekli upravi in glavnim poslojem ter hlevom Mareschevega po-

sestva v Miesenbachu, nas še niso tako hitro pričakovali in so zato pravzaprav šele začeli pripravljati stanovanje za nas, ko so dobili moj telegram z Dunaja. Naložili so peč, nekaj drv, slame in odeje na voz, ter vse skupaj zapeljali v Waidmannsbach, v hišo, ki je bila že dalj časa prazna, in nam tam pripravili prenočišče. Dve ženski pa sta nam tudi že skuhati golaža in krompirja.

Hitro smo znosili naše kovčke in zaboje v hišo in nato sedli v topli kuhinji k večerji. Prav pošteno smo se najedli. Navrh pa smo dobili še dobre kave, da sem rekel: »Že ta prva večerja je vredna, da smo prišli semkaj!«

Ženski sta se nato odpeljali nazaj v majerijo, mi pa smo zmetali raz sebe premočeno obleko ter oblekli sveže perilo. Tudi vse odeje smo poskali in si uredili ležišče za prvo noč. V sobi je sicer dišalo po plesnobi, a v peči je prasketal ogenj in mirno smo vsi zaspali.

Ko se zjutraj zbudim, je že sijalo sonce. Ko odprem duri, sem bil presenečen. Zna-

HYNES TIDE:

Morilec se je izdal sam

Poljski komisar Dale je sedel za svojo pisalno mizo in ostro gledal v kot sobe, kjer je visela tiralica za Bobom Leejem.

»Ti torej misliš,« je rekel pomočniku, »da je ta zločinec pobegnil iz mesta?«

»Od mene se vsekakor ni poslovil!« je hudomušno rekel policijski pomočnik.

Dale si je prižgal cigareto in umolknil. V tišino je nenadoma zazvonil telefon. Komisar se je oglašil.

»Dober dan!« je slišal po žici. »Tu človek, ki skupaj z vami napolnjuje stolpce časnikov. Rad bi vas na to opozoril!«

»Kakšna čast, Bob Lee. Hvala lepa!«

»Že tri tedne ste mi za petami...!«

»Vam to ni po volji, Lee? Ste pričakovali kaj drugega?«

»Ne govorite tako, Dale! Roke proč od mene, sicer se vam bo zgodilo ko tistima dvema ženskama!«

»Tega se ne bojim. Toda zapomnite si dobro, na koncu vas bom le dobil...«

Ko je Dale še govoril, je na kos papirja hitro napisal nekaj besed in jih dal pomočniku. Pomočnik Sam Will je stekel k drugemu telefonu.

»Je tam prometna policija? Hitro mi po-

nagli koraki. Pavla se je pomaknila in prikrila za grm in oprezala, kdo se prikaže iz-za ovinka. Ni dolgo čakala. Po cesti navzdol je prihitel doktor Vipavec. Videti je bil zamišljen in nič se ni oziral naokrog. Pavla je na mah pozabila na svojo težko glavo. Še vedno prikrita za vejami se je oglašila:

»Hoj!«

Zdravnik Vipavec je obstal in začel gledati v breg. Nič se ni premaknilo. Še ptič ne. »Ah!« je zamahnil z roko: »Samo zdelo se mi je.« In se spet prestopil.

»Andrej!« Pavla je stopila izza grma.

»A, ti si, Pavla. Nagajivka! Jaz te pa iščem doma v Brdih.« Vipavec se je pognal v breg.

»Je mar kaj novega?«

»Zdaj še nič. Čez mesec, dva, pa utegne Gorica kar zijati. Gregorča še prizadene.«

»Kaj pa je?«

»Vlogo napraviš na sodišče, če ti je prav.«

»Kakšno?«

»Zaprosiš, naj sodišče razglasi Filipa za mrtvega.«

Pavla je obmolnila in narahlo prebledela. V krošnji še vedno golega kostanja je zavreščala šoja. Zdravnik Vipavec se je zavedel, da je prenašlo povedal svojo namero. Skušal je besedo omiliti. S povsem vsakdanjim glasom je pojasnil:

»To se pravi, samo podpisala bi. Vlogo sestavi že moj sošolec, odvetnik Robič, ki ima svojo pisarno v Trstu. Sicer pa sedita in se pomeniva.«

»No le!«

V klancu za Pevmo se je upiralo goriško spomladansko sonce in grelo Gradišnikovo

šli smo se v prav lepi, bolj ozki dolinici; za hišo je bil majhen travnik, potem pa gozd levo in desno. Mraza in snega pa tudi ni bilo nobenega, čeprav je bilo že konec januarja. Tudi hiša je bila za našo družino dosti velika. Kot v večini hiš v tem kraju, je bila kuhinja sredi hiše in si iz nje stopil kar lahko na prosto. Levo in desno od kuhinje pa je bila manjša in večja soba. Zraven hiše je bil še hlev, drvarnica in senik (šupa za seno). Za drvarnico pa je tekel potok, v katerem je bilo sorazmerno veliko rib in je potem Jozef še marsikatero ujel.

Notri v hiši se je naslednje jutro tudi že začelo življenje. Otroci so začeli peti: »Na slam'oi mi ležimo...«, vsi zdravi in dobre volje. Mati in Trezka sta začeli kuhati zajtrk. Mleka smo imeli še od prejšnjega dne dovolj in je prav kmalu zadisala spet dobra kava, zraven smo jedli kruh in teknilo je nam kot že dolgo ne.

Kmalu nato je prišel mlad praktikant in me peljal kar čez hrib v 20 minut oddaljeno »majerijo«. Upravnik me je prijazno sprejel in prav kmalu sva uredila, kar je bilo potrebno. Povedal mi je tudi, da sem prvi teden prost in si tako lahko napravim drv v gozdu za našo hišo in sicer lahko vzamem vse, kar je suhega. (Dalje)

Fran Levstik:

Otoi

Dve otvi sta prileteli
v jezero pod skalni grad,
tam plavata družno po vodi,
veslata v kristalni grad.

Premišljam iz okna dve otvi,
a v meni utriplje srce,
zamaknjeno v dneve nekdane
na lice usiplje solze.

Medtem je Sam Will kot vrag zdvijal do železniške postaje Hampton. Stekel je po stopnicah do prve telefonske govornice, nato do druge, tretje, četrte. V njej ga je zagledal. Bob Lee je še telefoniral — hvala Bogu!

Sam Will je potegnil revolver.

»Bob Lee, še eno žrtev imam na vaši listi. Nocoj je bila ubita mlada deklica. Gre tudi ta na vaš račun?« je komisar Dale nadaljeval z vpraševanjem.

»Vi, Dale, bi radi vse umore zvalili name!«

Nato je komisar slišal, kako so se odprla vrata telefonske kabine in kako je Lee besno zaklel. Nato se je na telefonu javil pomočnik.

»V redu, šef! Ptiček že ima jeklene zapestnice na rokah. Takoj prideval!«

Dale je spustil telefonsko slušalko. Vstal je in stopil k tiralici, na kateri je bila priplepljena slika Boba Leeja.

»Napravi si napako.« je rekel sliki. »Ne bi smel telefonirati s postaje! Potem jaz ne bi slišal, kako so po zvočnikih najavili vlak za Western City, kajti na ta način sem lahko ugotovil, s katere postaje telefoniraš...«

Za dobro voljo

~~~~~

Razumni psiček. — Gašper in Miha sta hvalila vsak svojega psa. Miha je pripovedoval, kako ga je njegov psiček v pustni noči privedel domov. — Nato Gašper: »Pri nas je gorelo. Z ženo sva reševala deco in živino. Pa ti skoči naš Pazi skozi ogenj v sobo in se nato pojavi z zavitkom. Kaj misliš, da je prinesel?« — »Kaj?« — »Zavarovanjsko polico, zavito v mokro cunjo.«

Obziren vlomilec. — Orožnik vlomilcu: »Če ste res s poštenim namenom prišli v hišo, čemu ste si potem sezuli škornje?« — Vlomilec: »Zvedel sem, da imajo hudo bolnega človeka v hiši.«

dišnika in jo poljubil naravnost na cvetoče ustnice. Pavla mu je poljub vrnila. Pa se je ta hip že tudi zdrznila:

»Adrej, prezgodaj je še.«

Zdravnik Vipavec ni odgovoril. Pustil je celo, da mu je Pavla odmaknila roko. Zato pljena vsak v svoje misli sta doktor Andrej Vipavec in Gradišnikova Pavla molče sedela na soncu v briških klancih. Vseposod naokrog in v njiju srcih tudi, se je budila pomlad.

Iz zamišljenosti je Pavlo in Andreja predramila govorica, ki se je oglašila pod ovinkom. Pavla se je hotela tiho umakniti nepoznanim prihajajočem, Andreju pa to ni bilo po volji.

»Ostani in nikamor ne hodi!«

»Videli naju bodo.«

»Kaj mi mar! Če pridejo sedaj v procesiji vsa Gorica in vsa Brda mimo naju, se ne umaknem.«

Doktor Vipavec je govoril glasno, kakor bi hotel nalašč opozoriti nase in na Pavlo. Pogovor spodaj na klancu se je prevrgel v šepetanje, po cesti navzgor sta pa prišla odvetnik Gregorec in Staničeva Olga. Če bi bil Andrej najprej videl, kdo prihaja, bi se bil prav gotovo s Pavlo umaknil. Sedaj je bilo pa že prepozno. Uganil je pa koj, da je Gregorc bolj nerodno, kakor pa nje-mu in Pavli. Zavoljo Olge.

»Tak, sedaj se Staničeva na Gregorča obeša,« si je mislil Vipavec. »Advokat bi jo rad utajil. Pa ne boš.« Andrej se ni mogel premagati, da bi ne ponagajal. Glasno je zaklical:

(Dalje prihodnjič)

bolj je pričela verjeti, da je Filip res mrt. Nazadnje si je morala priznati, da jo prav misel na zdravnika Vipavca vedno znova zvabi v Gorico in vedno znova podi nazaj v Brda. »O, Filip, Filip, če še živiš, oglaš se. Bodi usmiljen in ne pusti viseti svoje žene na eni sami bilki slame nad breznom dna. Dovolj je že prestala zate.«

Gradišnikova Pavla se je spet naveličala Gorice. Zamišljena sama v sebe, je počasi stopala navkreber v klance za Pevmo proti domu. Od popoldanskega spomladanskega sonca jo je bolela glava. Če bi bila sedaj v Gorici in bi jo prišel obiskat doktor Vipavec, bi ga najprej prosila, naj ji zapíše kakšno zdravilo. Potem bi ga vprašala, koliko mu je dolžna. On bi pa odgovoril, da milijon in bi se oba smejala. Pa kaj! Andreja že dva dni ni videla. Kdo ve, kje hodi? Morebiti je kaj nejevoljen najo. Pa komaj! Prej se je utegne izogibati zavoljo jezika.

Pavla je sedla v odganjajočo travo poleg ceste. Okrog nje so se spreletavali v grmovju ptiči in se oglašali drug drugemu z za- teglim počivkavanjem.

Čudno! Kakor na trnju je sedela, ko jo je prišel po opravih obiskat doktor Gregorec in je bila sama doma. Kadar pa pride Andrej brez pravega opravka samo v vas, se ji pa zdi vse prav, čeprav je Barbka v Brdih. Kar prehitro mine čas in še spomni se ne, da bi ju ljudje utegnili vlačiti po zobeh. Navsezadnje bo mislil Vipavčev zdravnik še slabo o njej, je zaskrbelo Pavlo. Pa se je brž potolažila: »Kdo drug bi že, Andrej pa ni tak.«

Na cesti zgoraj v klancu so se oglašili

Pavlo in Vipčevega doktorja, ki sta sedela drug poleg drugega pod grmom v bregu. Reber naokrog je bila posuta s prvim drobnim cvetjem, med brajdami so rožnato rdele breskve in marelice, vmes so zamolklo zeleneli grmi oljke in temnega lovora. Nad njima je v drevju cicifujala sinica, onstran ceste pa je fantovsko podjetno požvižgaval ščinkavec. Andrej je Pavli s pridruženim glasom dopovedoval, da se je doktor Andrejčič, njen mož, na svojem begu kar gotovo ponesrečil in da več ne živi. Vse govori za to. Treba ga je samo še sodnijsko razglasiti za mrtvega, pa bo ona spet prosta. Pred nekaj meseci bi ugotavljanje Filipove smrti Pavlo še bolelo. Morebiti bi celo zajokala. V vonju spomladanskega cvetja si pa niti tajiti ni skušala, da je Andrejevega pripovedovanja prej vesela, kakor žalostna.

»Kajne, Pavla, da boš podpisala vlogo na sodišče?« je plaho, kakor neizkušen dijak, zaprosil doktor Vipavec.

»Bom, Andrej.«

»In potem, Pavla,« zdravniku se je beseda zataknila, »ko boš zopet prosta, bi li hotela z menoj začeti novo pomlad življenja?«

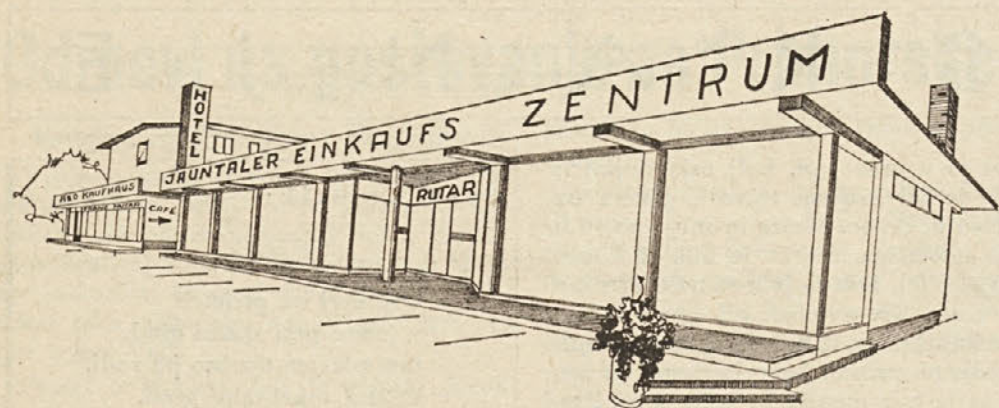
»Sam dobro veš, kako je moje srce že sedaj vse tvoje, ko bi še ne smelo biti.«

»Pavla —!«

Kakor bi hotel podkrepiti dano obljubo, je doktor Vipavec krepko stisnil ženi doktorja Andrejčiča roko. Pavla pa je globoko zajela sapo:

»Adrej —!«

Kolonov sin se ni mogel več premagovati. Nagnil se je k edinki veleposestnika Gra-

V soboto, 2. DECEMBRA 1967, otvoritev Podjunskega nabavnega CENTRA v Dobrli vesi

Vsi bralci srčno vabljeni — dobite darilo —

Podjunska trgovska družba
Bratje RUTAR & CO

Dobrli ves A-9141
Telefon 04236-281

Obširna reportaža v prihodnji številki

Televizija Ljubljana

PETEK, 1. decembra: 9.40 TV v šoli: Preteklost Panonske nižine — Sahara — Fizika — Eksperimentalna šola — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.05 Poročila — 17.10 Vaša križanka — oddaja za otroke — 17.55 TV obzornik — 18.15 Zaplešite z nami — 11. oddaja — 18.45 Rezerviran čas — 19.05 Tiskovna konferenca — 19.35 Cikcak — 19.40 Firenze po poplavi — oddaja iz cikla Potujem potuješ — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Važno je imenovati se Ernest — angleški celovečerni film — 22.10 Zadnja poročila.

SOBOTA, 2. decembra: 9.40 TV v šoli: Novoletni okraski — Prosti čas — W. A. Mozart — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 17.00 Dežurna ulica — ponovitev — 17.40 Vsako soboto — 17.55 TV obzornik — 18.15 Mazurske pesmi in plesi — 19.05 Otvoritev koprskih železnic — reportaža — 19.40 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Ljubzen, oh Ljubzen — humoreska — 21.30 junaki cirkuške arene — serijski film — 22.00 Gideon — serijski film — 22.50 Zadnja poročila.

NEDELJA, 3. decembra: 9.25 Poročila — 9.30 Narodno zabavna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Ne črno, ne belo — ponovitev — 11.30 Junaki cirkuške arene — serijski film — 12.00 Nedeljska TV konferenca (do 13.00) — 15.00 Sofija: Gimnastika Bolgarija: Italija: Jugoslavija — 17.00 Slovenski ansambli tekmujejo — posnetek javne radijske oddaje — 18.25 Karavana — reportaža — 18.55 Cikcak — 19.10 Dolgo, vroče poletje — serijski film — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cikcak — 20.50 TV magazin — 21.50 Iz del Iva Andriča — TV Sarajevo — 22.05 Zadnja poročila.

PONEDELJEK, 4. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.40 TV v šoli: Pajkov album — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.50 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — ponovitev — 16.55 Poročila — 17.00 Mali svet — oddaja za otroke — 17.25 Risanke — 17.55 TV obzornik — 18.20 Aktualna tema — 18.40 Biseri glasbene literature — 19.00 Portret dr. Vasje Pirca — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Rezerviran čas — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 TV drama — 21.40 Operna scena — 22.10 Zadnja poročila.

TOREK, 5. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 18.10 Film za otroke — 18.30 Torkov večer — 18.50 Svet na zaslonu — 19.30 TV obzornik — 20.00 Cikcak — 20.10 Celovečerni film — 21.40 Kulturna oddaja — 22.20 Zadnja poročila.

SADJARJI!

Najbolj zanesljivo rastoča sadna drevesca nudi domača sadna drevesnica MARKO POLZER, Lazar pri št. Vidu v Podjuni. Ribizelj, češplje, maravdelj polovična cena.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI

Miren dom in dobro srce čaka nate!
Pošten fant srednjih let, z lepim posestvom v Podjuni, želi spoznati zaradi ženitve pošteno, katoliško dekle do 34 let — z enim otrokom ni izključeno. Samo resne ponudbe poslati na upravo pod „srečna bodočnost“

Že zdaj na Božič mislite,
in obiščite trgovino domačina

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja, p. Dobrli ves
Telefon: 042 37-246

Vse za GOSPODINJSTVO
in GOSPODARSTVO

SREDA, 6. decembra: 17.00 Poročila — 17.05 Serijska lutkovna igra — 17.25 Poljudno znanstveni film — 17.55 TV obzornik — 18.15 Združenje radovednežev — oddaja za otroke — 19.00 20 milijonov — reportaža — 19.30 Mozaik kratkega filma — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Zabavno glasbena revija — 21.40 Mednarodni jazz festival v Ljubljani — 22.00 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 7. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Angleščina — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 TV v šoli: pajkov album — 17.05 Poročila — 17.10 Tiktak: Jaz sem tiger — 17.25 Pionirski TV studio — 17.55 TV obzornik — 18.15 Po sledih napredka — 18.35 V plesnem ritmu — 19.00 Dežurna ulica — humoristična oddaja — 19.40 TV prospekt — 19.54 Propagandna medigra — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Aktualni razgovori — 21.30 Rezerviran čas — 21.40 Ch. Gluck: Orfej in Evridika — TV opera — 22.40 TV dnevnik.

Avstrijska televizija

PETEK, 1. decembra: 10.00 Televizija v šoli: Iskanje jutrišnjega sveta: Življenju na sledi (1) — 11.00 Program za delavce: Civilna korajža — 11.45 Divjak — 18.00 Francosčina pri vas doma: Tečaj francoskega jezika — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Festival „Kira“ — 19.00 Zeleni svet; mednarodni agrarni magazin — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 K plavi slikarski dečiči za barve. Glasbena igra; zgodba iz Schwabinga — 21.50 Analiza. Pospeševanje gradnje stanovanj na deželni ravni — 22.50 Čas v sliki — 23.10 Glasba pred polnočjo. Jazz v ZDA.

SOBOTA, 2. decembra: 16.20 Poročila — 16.23 Za otroke od 6. leta dalje: Listamo po slikanici — 6.45 Za družino: Kako so videli drugi? — 17.15 Za prijatelja znamk — 17.40 Ples z zakoncem Fern — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 „Prismo-da“, komedija Roberta Morleya — 21.45 Športni žurnal — 22.15 Čas v sliki — 22.35 Naš nočni program: Enooki, film divjega zapada — 00.00 Konec oddaje.

NEDELJA, 3. decembra: 15.30 Poročila — 15.33 Za otroke od 6. leta dalje: Škarje in mali otrok — 15.40 Za mladino od 11. leta dalje — 16.10 Za mladino od 14. leta dalje — 17.00 Šport — 18.00 Pustolovščina dobrega vojaka Švejka — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Operni vodič — 19.00 Čas v sliki in od tedna do tedna — 19.30 Športni pregled — 20.00 „Egmont“, drama Wolfganga v. Goetheja — 22.05 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 4. decembra: 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Naša velika sestra

(2); družinska zgodba — 19.00 Londonski dnevnik — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 21.00 Poštni predal 7000 — 21.00 Šport — 22.10 Čas v sliki — 20.30 Posebno za vas: Radio drobcena balnetna zgodba.

TOREK, 5. decembra: 18.00 Tečaj angleškega jezika — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 19.00 Avstrijska podoba — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Obzorja, pogledi, poizvedovanja, pojasnila — 21.10 Gilbert — 22.10 Čas v sliki — 22.20 Poročevalska služba. Dokumentacija o delu varnostnih oblasti pri pojasnitvi kriminalnih slučajev.

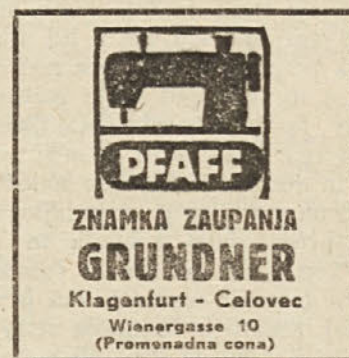
SREDA, 6. decembra: 10.00 Televizija v šoli: Vmesno okolje — 11.00 Program za delavce — 11.45 Šport — 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 6. leta dalje: Gašperček in skopuh, predstava lutkovnega gledališča — 17.35 Za mladino od 11. leta dalje — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Kulturne aktualnosti — 19.10 Mathias Wiemann pripoveduje — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Zgodba gospoda Perleja, veselo-igra — 21.45 Prometni pregled v službi prometne vzgoje — 22.35 Čas v sliki.

ČETRTEK, 7. decembra: 11.00 Televizija v šoli:

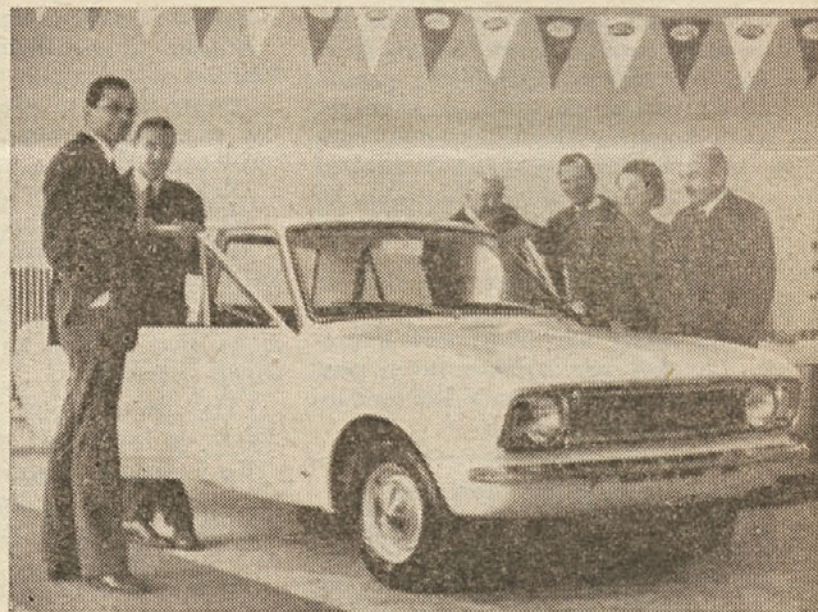
li: Nepoznano sosodstvo — 12.00 Kaj lahko postanem? — 18.00 Tečaj italijanščine za začetnike — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za naše otroke — 18.30 Ljubljenci naših staršev: Ralph Arthur Roberts — 19.00 Športni kalejdoskop — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Česnjevi vrt, komedija Antona Čehova — 22.05 Čas v sliki — 22.25 Avstrijski filmski muzej.

POSEBNA PONUDBA!

40 tovarniško novih nemških Dieslovih motorjev, 6 PS, 1500 obratov na sekundo, 3.800.— šil. — Sonnek, 1050 Wien V, Gassergasse 34.

**Cortina
boljši in
cenejši!**

Tu pa tam pride kakšen avtomobil na trg, ki s svojimi novostmi in izboljšanimi naenkrat dvigne ves avtomobilizem na višjo raven.

In takšen avto je Cortina. Ko so ga v letu 1962 uvedli, je bil samo z najpotrebnejšim opremljen. Novi Cortina je vzel nove ukrepe zmogljivosti, pospeška, hitrosti, udobnosti, zanesljivosti in varnosti.

Novi proizvod Cortine nam je v soboto prejšnjega tedna pokazala tvrdka Sintschnig v Celovcu. Najbolj vidno pri tem avtu je, da je vdelan močnejši motor, da porabi manj bencina in da je bolj varen. Največjo zmogljivost so dosegli z novimi prektokovnimi motorji. Skrivnost je v tem, da so vhodni kanali zdaj na eni izpušni pa na drugi strani motorja. Tako so dosegli zdaleč boljše bencinsko-zračne tokove. S tem sistemom dosežejo največje hitrosti s skrajno varčljivostjo in zelo dobro pregibanje motorja številčno zelo nizkih obratov. Ben-

cin pa zgoreva v zgornjem delu bata, kar pomeni spet nov korak k napredku.

V našem stoletju stremi vse k hitrejšemu življenjskemu ritmu, pri čemer tudi niso izvzeti avtomobili. Zato je samo po sebi umevno, da se je zvišala zmogljivost Cortine.

Pri avtomobilih z večjo hitrostjo pa je treba tudi misliti na varnost. Naslednje novosti so potem takem uvedli pri novi Cortini 1968:

- sprednje sedeže so zavarovali z zavarovalnimi zapahi;
- amaturno desko so obdali s črnim umetnim blagom, da se zabrani bliščenje;
- nov sistem zavor (dvokrožni zavorni sistem)

Vsi avtomobili so obloženi s preprogami in vsebujejo električno uro. Na zunaj se pa Cortina ne razlikuje od svojih prednikov.

Družba Ford 8 je spet dokazala, da dela za napredek in da se trudi ustreči odjemalcem.

HANZEJ
KOVAČIČ
BELJAK
VILLACH

**IZKORISTITE UGODNI POPUST ZA
VSE POHIŠTVO DO 15. DEC. 1967**